

Antagning till högre utbildning höstterminen 2020

Statistik i samband med första urvalet

Antagning till högre utbildning höstterminen 2020

Statistik i samband med första urvalet

Torbjörn Lindquist

Universitets- och högskolerådet 2020

Avdelningen för Analys, främjande och tillträdesfrågor

Diarienummer 1.1.1-00005-2020

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se www.uhr.se.

Innehåll

Sammanfattning	4
Rapportens upplägg	6
Antal sökande till hösten 2020	7
Sökande per lärosäte.....	12
Sökande till sex grupper av yrkesutbildningar	16
Sökande till lärar- och förskolläraryrkesutbildningar hösten 2020	20
Sökande till grundläraryrkesutbildningar	27
Sökande till ämnesläraryrkesutbildningar	32
Sökande per urvalsgrupp	37
Utbildningsutbudet hösten 2020	46
Kurser och program.....	46
Kurser och program per lärosäte	48
Kurser och program per sex grupper av yrkesutbildningar.....	50
Bilaga 1: Begrepp	52
Bilaga 2: Beskrivning av de data som analyserats	55

Sammanfattning

Totalt sett var det 451 696 personer som sökte en eller flera utbildningar vid första urvalet i den nationella antagningsomgången ht 2020, att jämföra med 398 350 personer ht 2019. Det motsvarar en ökning på 13 procent och är det högsta antalet sökande som noterats. Det som karaktäriserar antagningsläget till hösten 2020 är den kraftiga uppgången i intresset för högre studier.

Det var 16 procent fler behöriga sökande ht 2020 än ht 2019, 403 722 personer jämfört med 348 619. Även antalet antagna var högre ht 2020 än ht 2019, 306 953 jämfört med 279 364, vilket är en ökning med 10 procent. Eftersom sökande ökat mer än antagna är konkurrensen större ht 2020 än ht 2019.

Det är en kraftig ökning av unga sökande. Antalet sökande 19 år och yngre har ökat med 30 procent mellan ht 2019 och ht 2020. Antalet sökande 20–24 ökade också, med 10 procent, och sökande 25 år eller äldre ökade med 14 procent. De kraftiga ökningarna beror huvudsakligen på det försämrade arbetsmarknadsläget på grund av den rådande pandemin.

Det är också fler förstahandssökande till de sex stora utbildningsgrupperna till civilingenjör (+14 procent), högskoleingenjör (+9 procent), läkare (+26 procent), sjuksköterska (+28 procent) och socionom (+7 procent). Även lärarutbildningar har fler förstahandssökande (+2 procent) och antagna (+9 procent), även om utvecklingen varierar för olika inriktningar.

Det är betydligt fler behöriga sökande i urvalsgrupperna BI (upp 20 procent) och BII (upp 11 procent), men något färre i HP (ned 1 procent) ht 2020 än ht 2019. HP-gruppen ht 2020 har påverkats av att högskoleprovet ställdes in våren 2020 på grund av pandemin. Av mindre betydelse är den försöksverksamhet¹ som sker med viktat högskoleprovsresultat sedan ht 2019 och att dessa resultat inte ingår i urvalsgruppen HP. Dessutom har antalet som skriver högskoleprovet gått ned de senaste åren. Dock var det en ökning av antalet anmälda och skrivande till högskoleprovet hösten 2019.

Sammantaget borde det ha varit en större nedgång av antalet behöriga sökande i urvalsgruppen HP än vad det var ht 2020. Att nedgången inte blev så stor förklaras i huvudsak av att det är en så kraftig ökning av det totala antalet sökande, i synnerhet av unga, men också av äldre, som sannolikt har ett högskoleprovsresultat med sig sedan tidigare, från före våren 2020.

¹ Läs mer om viktning på <https://www.uhr.se/om-uhr/nyheter/2019/viktade-hogskoleprovsresultat-testas-i-host/>

Det här är några av de resultat som presenteras i rapporten. I rapporten går det också att läsa om ansökningsläget i urvalsgrupper för de stora utbildningarna och förändringar av utbildningsutbudet.

Rapportens upplägg

I 2020 års regleringsbrev för Universitets- och högskolerådet (UHR) är det angivet att myndigheten ska lämna en redovisning till Utbildningsdepartementet om utfallet av sökande till högre utbildning i den nationella antagningsomgången höstterminen 2020 (ht 2020). Rapporten beskriver ansökningsläget i samband med första urvalet till ht 2020, jämfört med till höstterminen 2019 (ht 2019).

Rapporten redovisar statistik om individer och utbildningar. Statistiken om individer beskriver antagningen utifrån de sökande; hur många som anmält sig till program respektive kurser, hur många som är behöriga till de utbildningar de anmält sig till, hur många som antagits och hur många som reservplacerats. Statistiken om utbildningar beskriver antagningen utifrån de utbildningsalternativ som finns att söka: hur många av utbildningsalternativen som har behöriga sökande och hur många utbildningsalternativ som det råder konkurrens till.

Några program som leder till yrkesexamina redovisas mera i detalj och ansökningsläget när det gäller lärar- och förskollärarytbildningen redovisas särskilt detaljerat.

Utfallet för de olika urvalsgrupperna för betyg och högskoleprovet presenteras också. Såväl antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i respektive urvalsgrupp, som antalet sökande, antagna och reservplacerade till några program som leder till yrkesexamina redovisas.

I bilaga 1 definieras de begrepp som används i redovisningen av antagningsstatistik i denna rapport. En särskild beskrivning av den statistik som analyserats i rapporten och av hur den tagits ut ur antagningssystemet finns i bilaga 2. I de presenterade resultaten av antagningsomgångarna ht 2019 och ht 2020 ingår inte inställda utbildningar, det vill säga utbildningar som ställts in mellan att antagningsomgången öppnade och fram till första urvalet. Sena anmälningar är inkluderade, det vill säga anmälningar som inkommit efter midnatt sista anmälningdagen.

Antal sökande till hösten 2020

Totalt sett var det 451 696 personer som sökte en eller flera utbildningar vid första urvalet i den nationella antagningsomgången ht 2020, att jämföra med 398 350 personer ht 2019. Det motsvarar en ökning på 13 procent och är det högsta antalet sökande som noterats.

Antalet behöriga sökande ht 2020 var 403 722 personer och 348 619 personer ht 2019, vilket motsvarar en ökning med 16 procent. Andelen behöriga sökande av totala antalet sökande har därmed ökat något, från 87,9 procent ht 2019 till 90,0 procent ht 2020. Antalet obehöriga sökande var 47 974 ht 2020 och 49 731 ht 2019, vilket motsvarar en minskning med 4 procent.

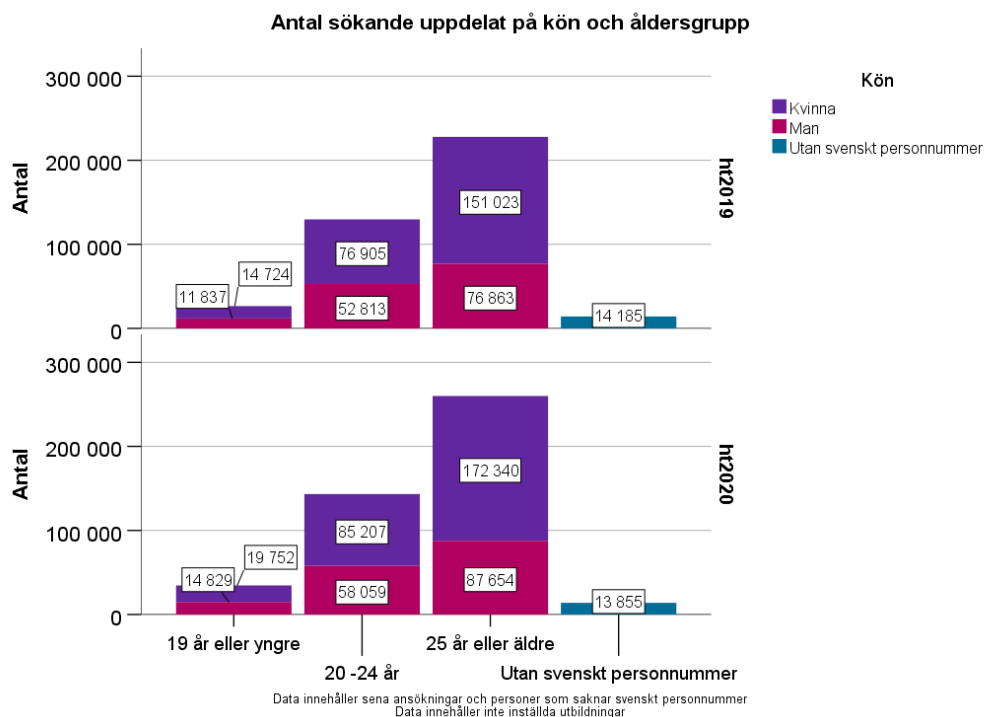
Även antalet antagna var högre ht 2020 än ht 2019, 306 953 jämfört med 279 364, vilket är en ökning med 10 procent. Antalet antagna till sitt förstahandsval ht 2020 var 180 306 personer och ht 2019 172 574, vilket motsvarar en ökning med 4,4 procent.

Antalet reservplacerade har ökat, från 173 207 vid första urvalet ht 2019 till 227 966 vid första urvalet ht 2020, vilket är en ökning med 31,6 procent. Antalet behöriga personer som inte antogs till något av sina sökta utbildningsalternativ utan enbart är reservplacerade, ökade från 69 105 personer vid första urvalet ht 2019 till 96 769 personer ht 2020, vilket är en ökning med 40 procent.

Antalet reserver har ökat mycket. Det har även antalet behöriga sökande, som relativt sett ökat mer än antalet antagna. Sammantaget innebär det att konkurrensen är påtagligt större ht 2020 än ht 2019.

Antalet sökande kvinnor har ökat med 14 procent och antalet sökande män med 13 procent. Könsfördelningen däremot, är i princip oförändrad i likhet med förra årets antagning inför höstterminen: 61 procent kvinnor och 36 procent män. Övriga 3 procent har inte svenskt personnummer (figur 1).

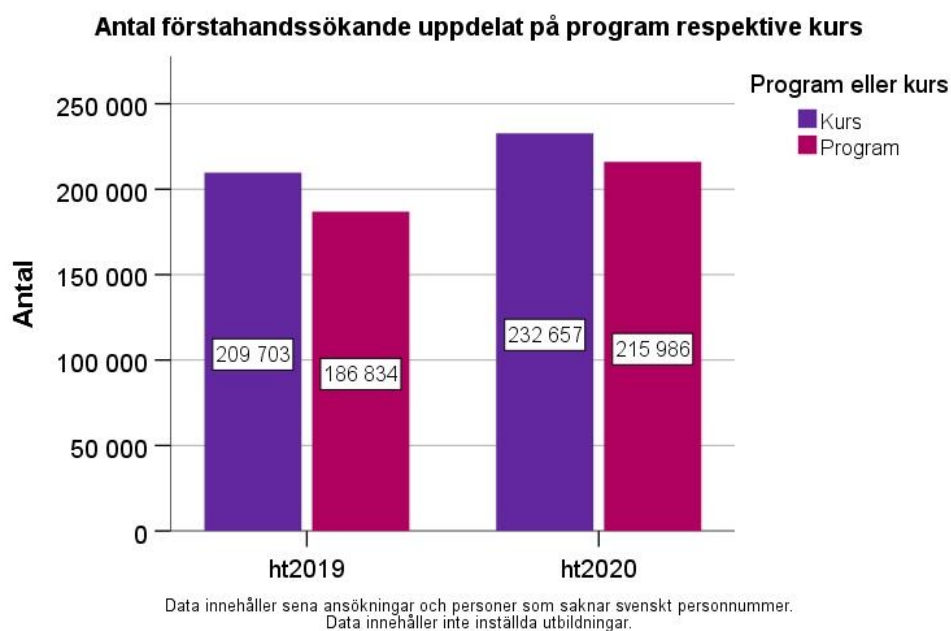
Figur 1.

När det gäller sökande uppdelat på ålder framgår att sökande 19 eller yngre är betydligt fler ht 2020 än ht 2019 (30 procent). Men även gruppen sökande 20–24 år har ökat, med 10 procent, liksom antalet sökande 25 år eller äldre, som har ökat med 14 procent under perioden. De kraftiga ökningarna beror huvudsakligen på det försämrade arbetsmarknadsläget på grund av den rådande pandemin.

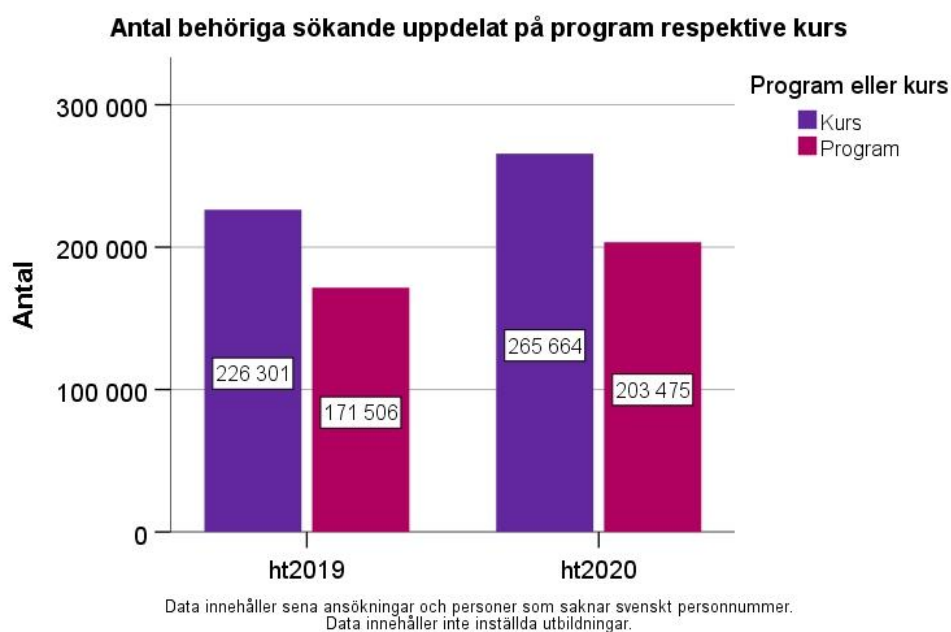
Antalet förstahandssökande till program har ökat med 16 procent, och till kurser med 11 procent. Därför har även fördelningen av förstahandssökande till program respektive kurser förskjutits mot program, från 47 till 48 procent, mellan ht 2019 och ht 2020 (figur 2).

Figur 2.

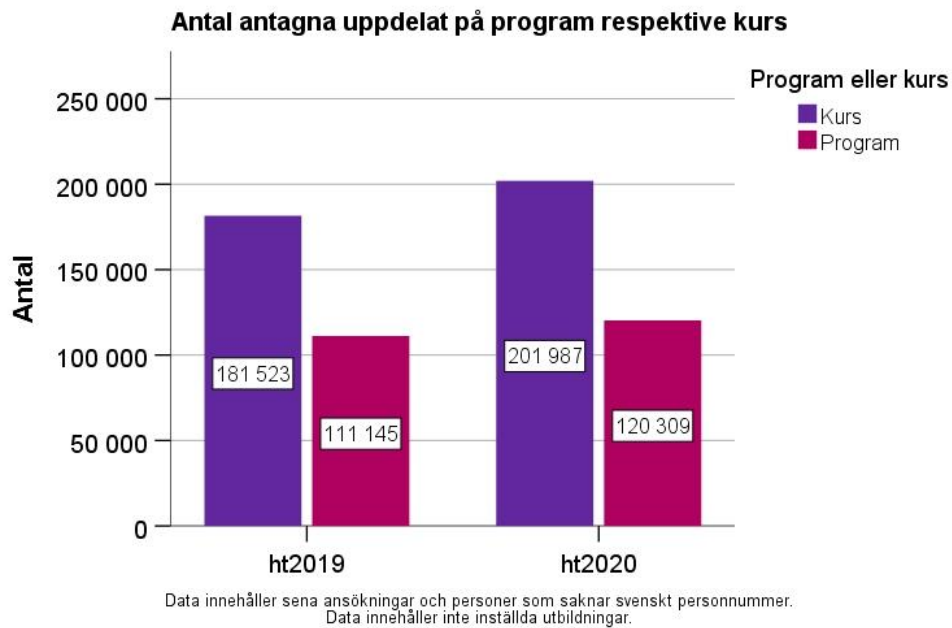
Både antalet behöriga sökande till program och till kurser ökade ht 2020 jämfört med ht 2019, med 19 respektive 17 procent. Fördelningen av de behöriga sökande mellan program och kurser är emellertid densamma ht 2020 som ht 2019, 43 procent program och 57 procent kurser (figur 3).

Figur 3.

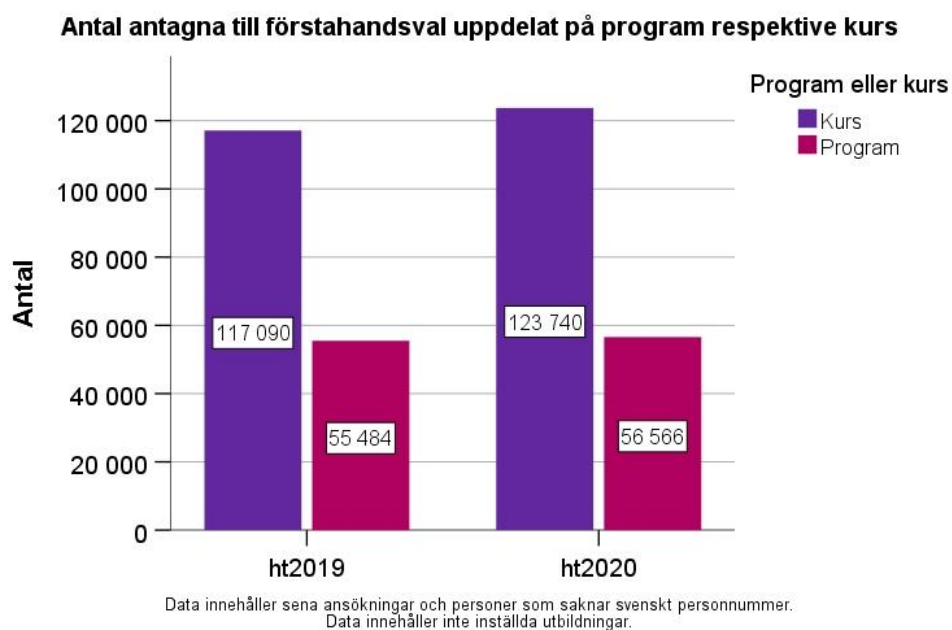
Även antalet antagna har ökat, både till kurser och till program, med 11 respektive 8 procent (figur 4).

Figur 4.

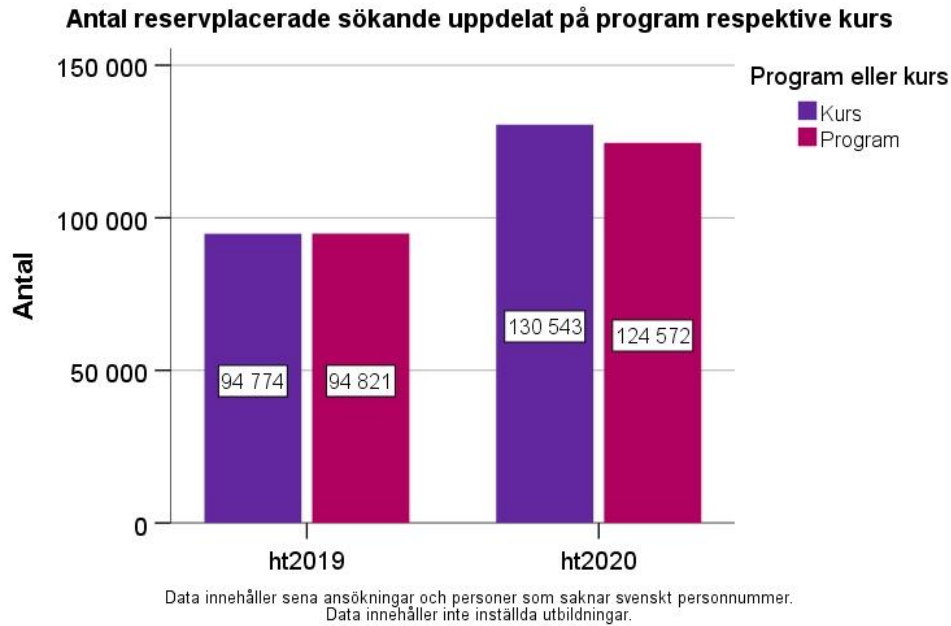
Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsval har ökat, men relativt sett ökat mindre än totala antalet antagna. Det innebär att en mindre andel av de sökande antogs till sitt förstahandsval ht 2020 än ht 2019, 58,7 procent jämfört med 61,8 procent. Det indikerar att konkurrensen var större ht 2020 än ht 2019 (figur 5).

Figur 5.

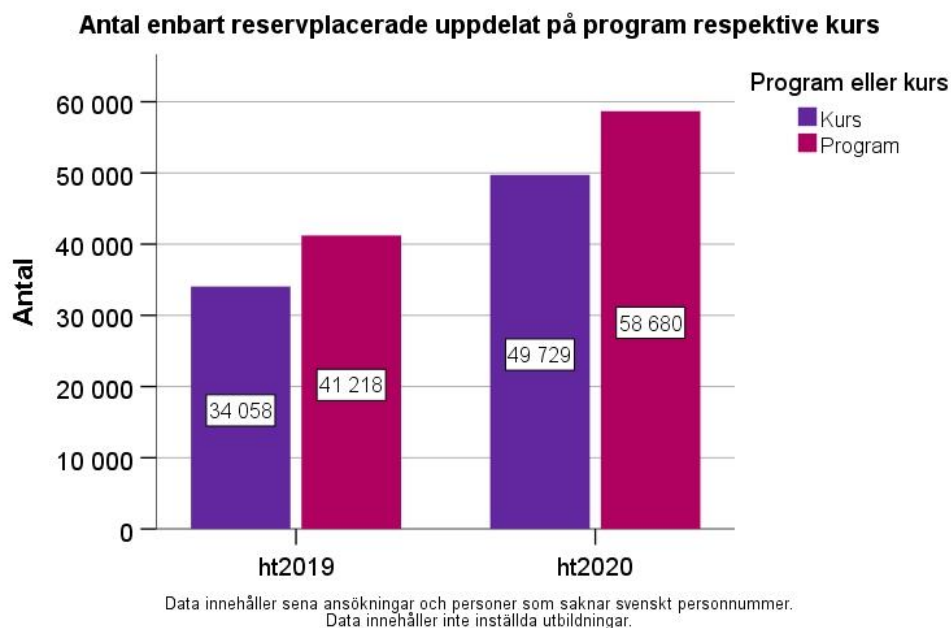
Även om antalet antagna till sitt förstahandsval ökade så var det samtidigt fler som var reservplacerade. Antalet reservplacerade ökade med 38 procent på kurser och 31 procent på program (figur 6).

Figur 6.

Antalet enbart reservplacerade ökade också till både kurser och program ht 2020 jämfört med ht 2019, med 46 respektive 42 procent (figur 7). Samtidigt som fler antogs var det alltså fler som var reservplacerade, vilket ger en splittrad bild av balansen mellan efterfrågan och utbudet av utbildningar.

Figur 7.

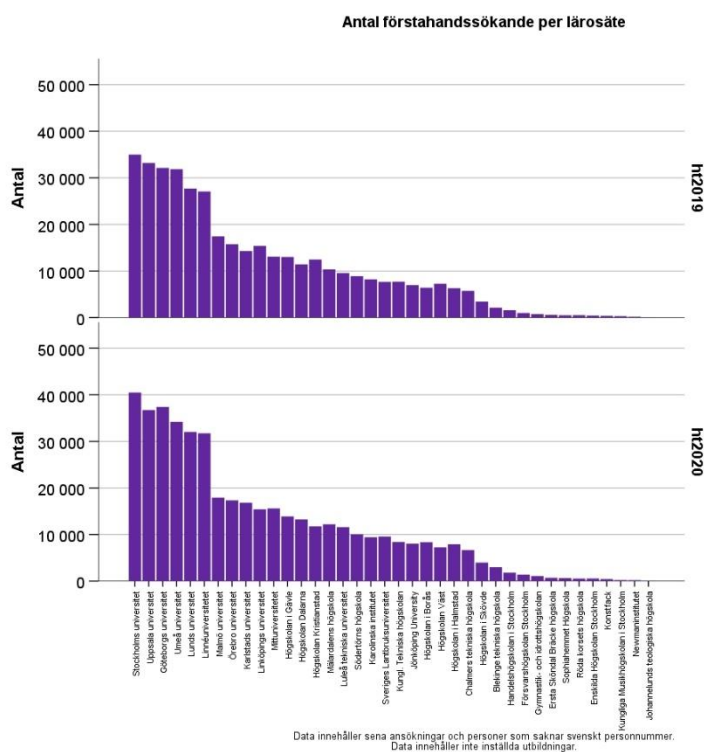
Sökande per lärosäte

Stockholms universitet hade flest förstahandssökande vid första urvalet till ht 2020. Därefter följer Göteborgs universitet, Uppsala universitet, Umeå universitet, Lunds universitet och Linnéuniversitetet. Till dessa sex lärosäten söker närmare fem av tio förstahandssökande (figur 8).

Generellt sett har nästan alla lärosäten fler förstahandssökande till ht 2020 än till ht 2019, men några få har något färre förstahandssökande. Den största absoluta minskningen står Högskolan Kristianstad för och den största absoluta ökningen har Göteborgs universitet.

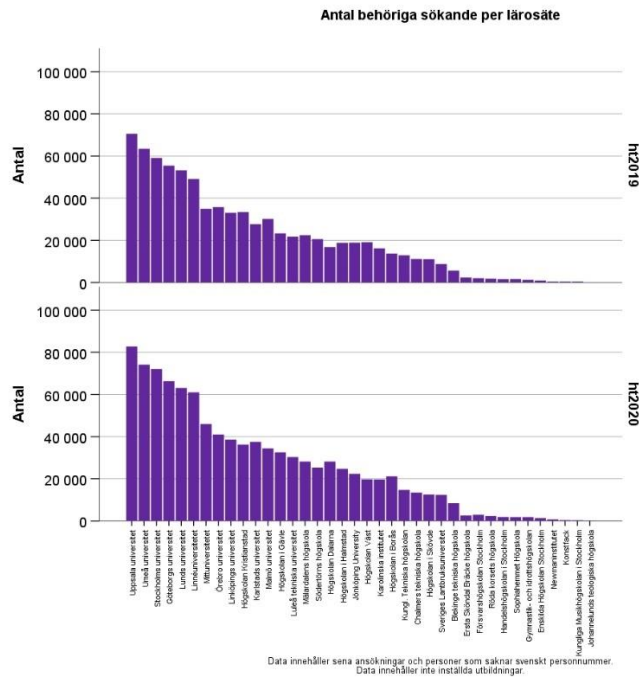
Det varierande söktrycket beror delvis på om lärosätena prioriterar kurser eller program i sitt utbildningsutbud och om de har många sökande inom program.

Figur 8.

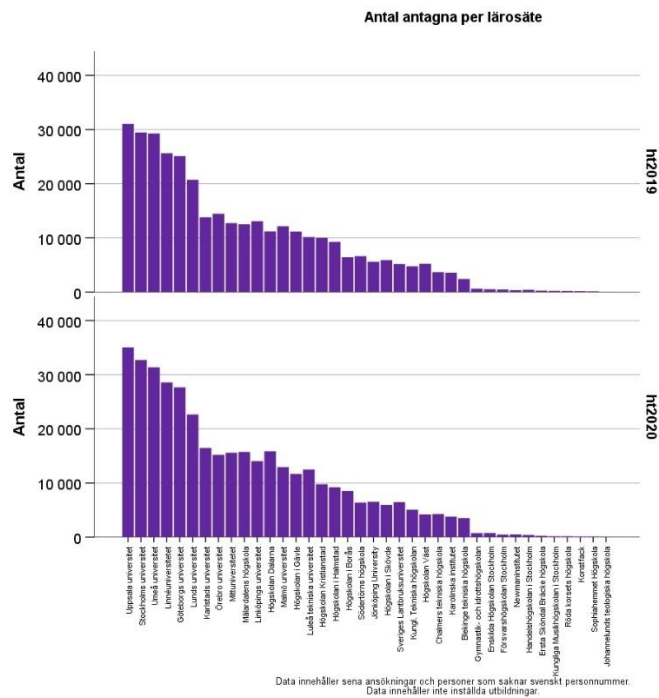
För behöriga sökande ht 2020 är det Uppsala universitet som har flest sökande följt av Umeå universitet, Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Lunds universitet och Linnéuniversitetet. Det är bara Konstfack och Kungliga Musikhögskolan i Stockholm som har något färre behöriga sökande ht 2020 än ht 2019. Övriga lärosäten har fler och den största ökningen i antal behöriga sökande har Stockholms universitet (figur 9).

Figur 9.

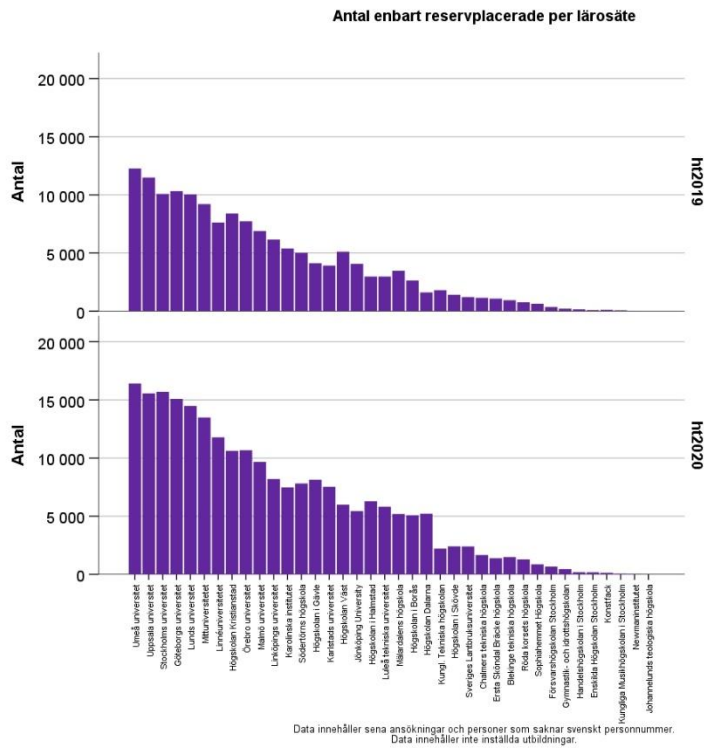
När det gäller antalet antagna är det Uppsala universitet som har flest ht 2020, följt av Stockholms universitet, Umeå universitet, Linnéuniversitetet, Göteborgs universitet och Lunds universitet. Den största absoluta minskningen av antalet antagna har Högskolan Väst och den största absoluta ökningen har Högskolan Dalarna (figur 10).

Figur 10.

Flest sökande ht 2020 som inte antagits till något av sina sökalternativ utan enbart reservplacerats har Umeå universitet följt av Stockholms universitet, Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Lunds universitet och Mittuniversitetet. Det är bara Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och Jöhannelunds teologiska högskola som har något färre enbart reservplacerade ht 2020 än ht 2019. Övriga lärosäten hade fler och den största ökningen av antalet enbart reservplacerade hade Stockholms universitet (figur 13).

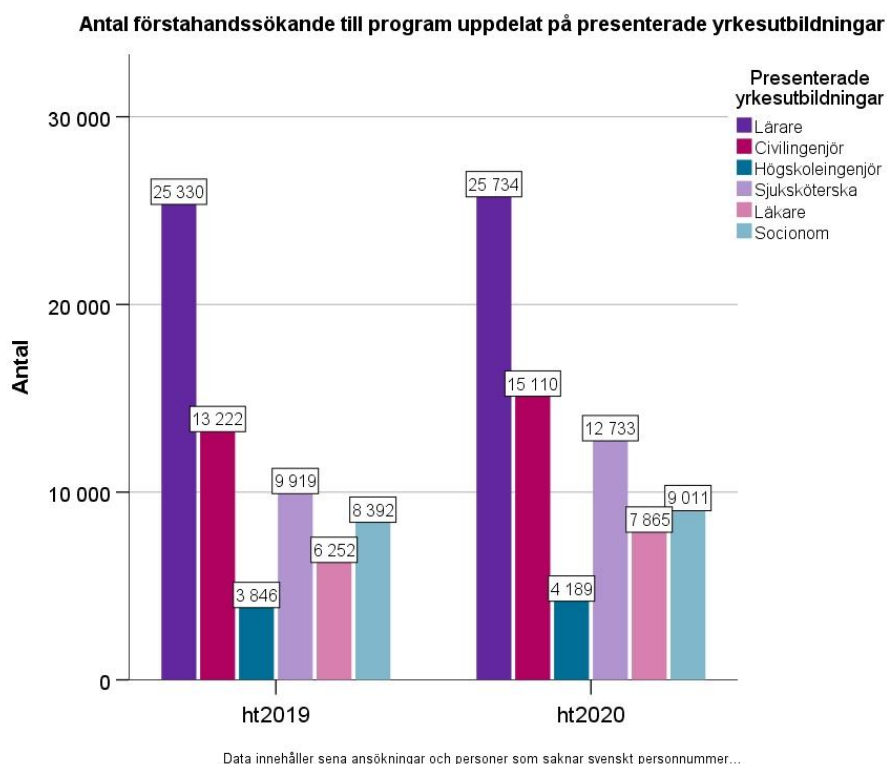
Figur 13.

Sökande till sex grupper av yrkesutbildningar

Här redovisas antalet sökande vid första urvalet till ht 2019 och ht 2020 till de utbildningar som leder till sex grupper av yrkesexamina, däribland lärar- och förskolläraryt utbildningar. Antalet sökande till respektive utbildning som leder till yrkesexamen har ökat i samtliga grupper (figur 14).

Figur 14.

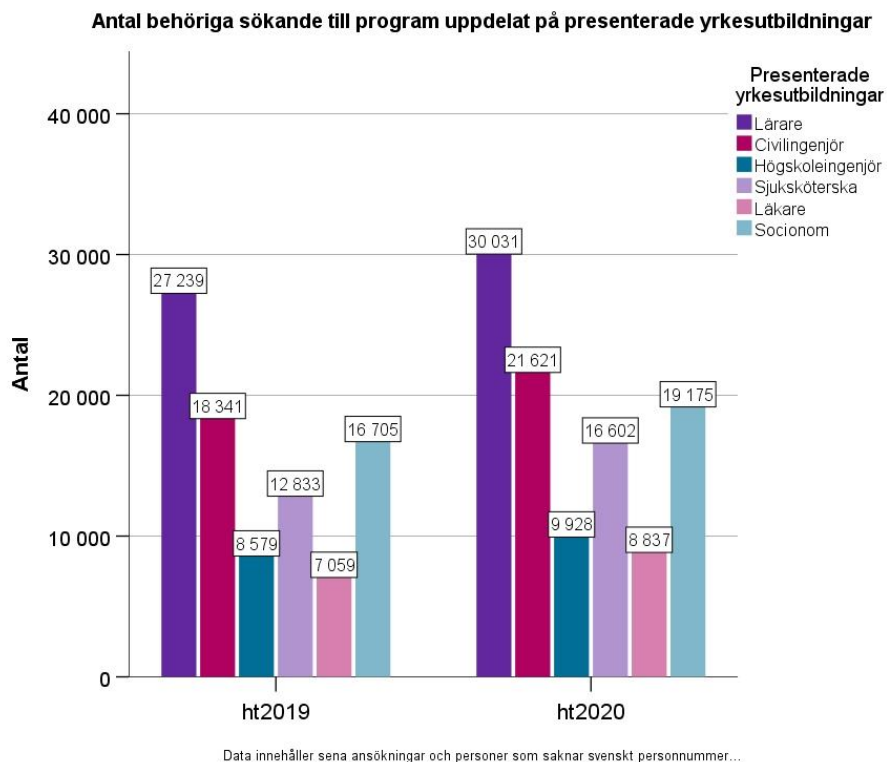
Ökningen av förstahandssökande är både antalsmässigt och procentuellt störst till sjuksköterskeutbildningar som hade drygt 2 800 eller 28 procent fler förstahandssökande ht 2020 jämfört med ht 2019. Därefter kommer läkarutbildningar som hade 26 procent (drygt 1 600) fler förstahandssökande, civilingenjörutbildningar med 14 procent (nära 1 900) fler, högscoleingenjörutbildningar med 9 procent (nära 350) fler och socionomutbildningar med 7 procent (drygt 600) fler förstahandssökande ht 2020 jämfört med ht 2019.

Även till lärarutbildningar är det fler förstahandssökande, men ökningen är i sammanhanget mindre, plus 2 procent, drygt 400 fler. Men söksiffrorna underskattar ökningen till lärarutbildningar då hälften av de lärosäten som gav speciallärar- och specialpedagogutbildningar ht 2019 har haft antagningen i en separat antagningsomgång ht 2020. Den separata antagningsomgången ingår inte i underlaget för denna rapport. Därför bör de siffror som redovisas för

lärarutbildningar i figurer här och i synnerhet för specialpedagog- och speciallärarutbildningar tolkas med försiktighet.

Även antalet behöriga sökande har ökat till samtliga sex grupper av presenterade yrkesutbildningar vid första urvalet ht 2020 jämfört med ht 2019. Uppgången är 29 procent till sjuksköterskeutbildningar, 25 procent till läkarutbildningar, 18 procent till civilingenjörsutbildningar, 16 procent till högskoleingenjörsutbildningar, 15 procent till socionomutbildningar och 10 procent till lärarutbildningar (figur 15).

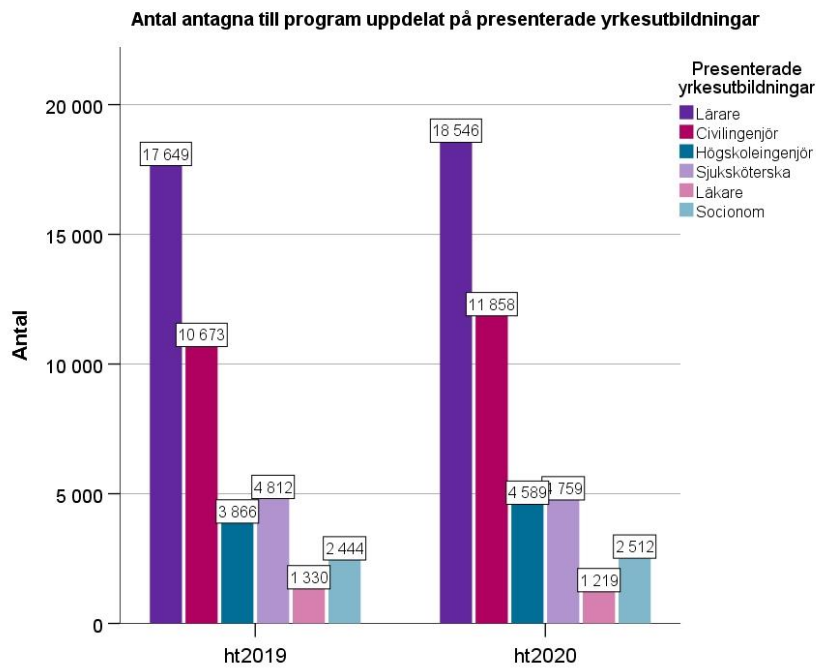
Figur 15.

Trots fler behöriga sökande är det 1 procent färre som antagits till sjuksköterskeutbildningar. Det är också 8 procent färre antagna till läkarutbildningar, vilket främst hänger samman med att Karolinska institutet minskat överintaget till läkarprogrammet ht 2020. Till högskoleingenjörs- och civilingenjörsutbildningar har antalet antagna däremot ökat med 19 respektive 11 procent, liksom till socionomutbildningar som ökat med 3 procent ht 2020 jämfört med ht 2019 (figur 16).

Även till lärarutbildningar har antalet antagna ökat, med 5 procent till cirka 18 550. Men tas hänsyn till att hälften av de lärosäten som gav speciallärar- och specialpedagogutbildningar ht 2019 haft antagningen ht 2020 i en separat antagningsomgång (VIFYHT20), tillkommer cirka 730 antagna. Då kan antalet antagna till lärarutbildningar totalt sett beräknas ha ökat till nära 19 300 (upp 9 procent).

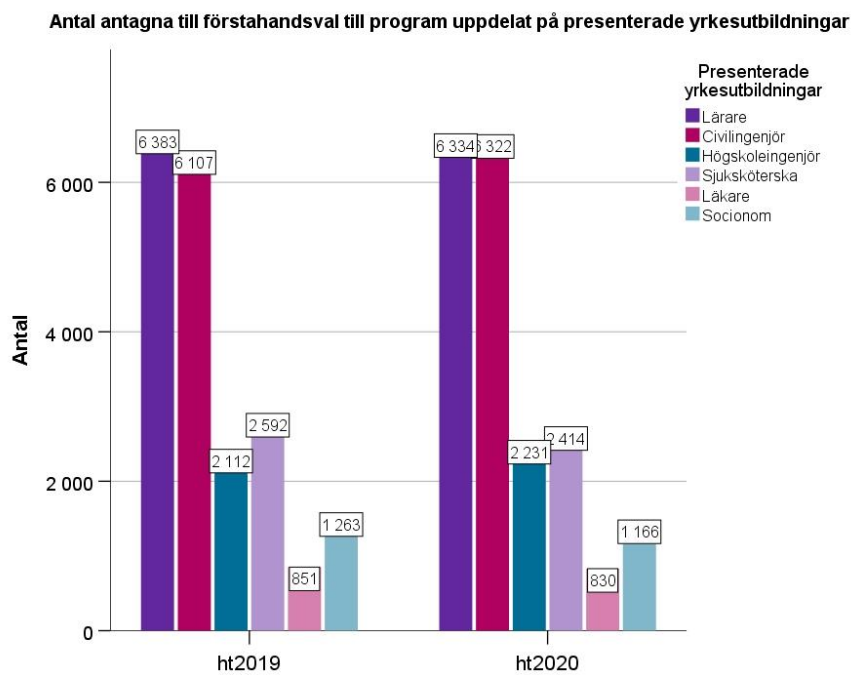
Figur 16.

Data innehåller sena ansökningar och personer som saknar svenskt personnummer...

Antalet antagna till sitt förstahandsval till de presenterade grupperna av yrkesutbildningar har minskat till lärar-, sjuksköterske-, läkar- och socionomutbildningar, men ökat till ingenjörsutbildningar (figur 17).

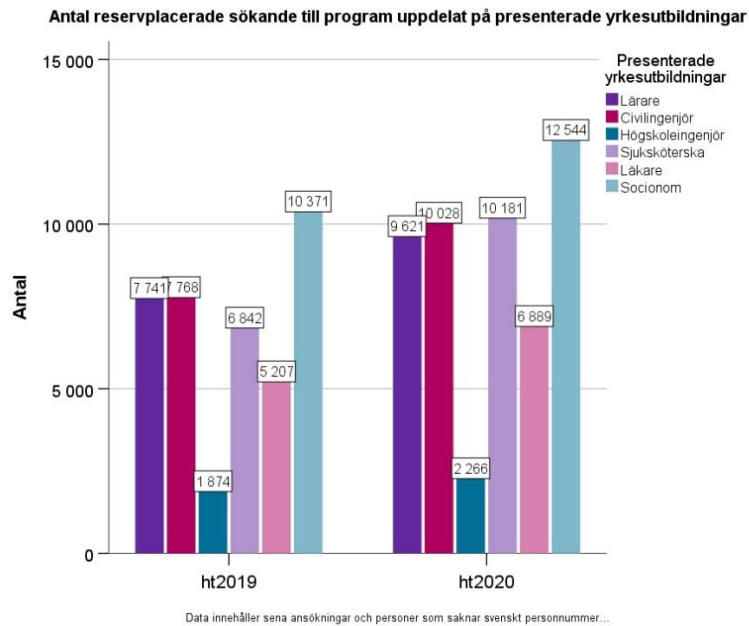
Figur 17.

Data innehåller sena ansökningar och personer som saknar svenskt personnummer...

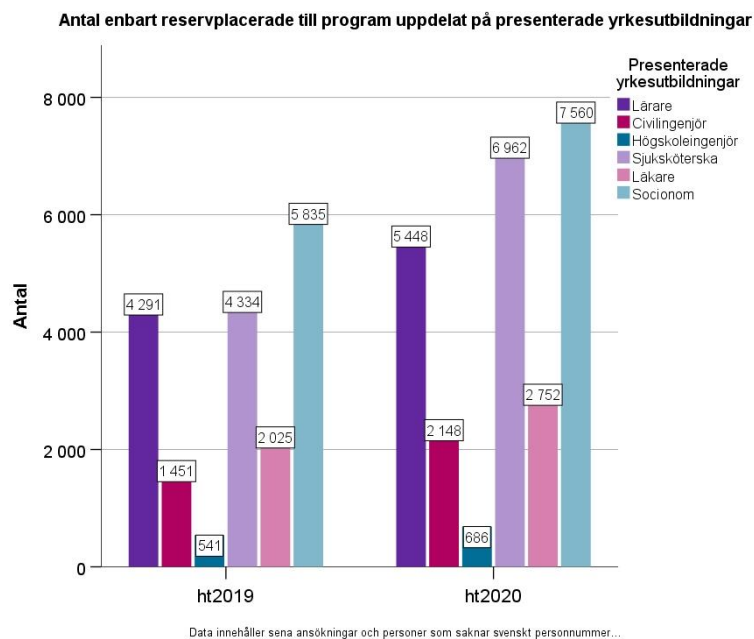
När det gäller antalet reservplacerade till de presenterade grupperna av yrkesutbildningar är det en ökning till samtliga på mellan 21 och 49 procent ht 2020 jämfört med ht 2019 (figur 18).

Figur 18.

Antalet sökande som inte antagits till något av sina sökalternativ, utan enbart reservplacerats till de presenterade grupperna av yrkesutbildningar som leder till yrkesexamina, har ökat till samtliga grupper av yrkesutbildningar med mellan 27 och 61 procent (figur 19).

Figur 19.

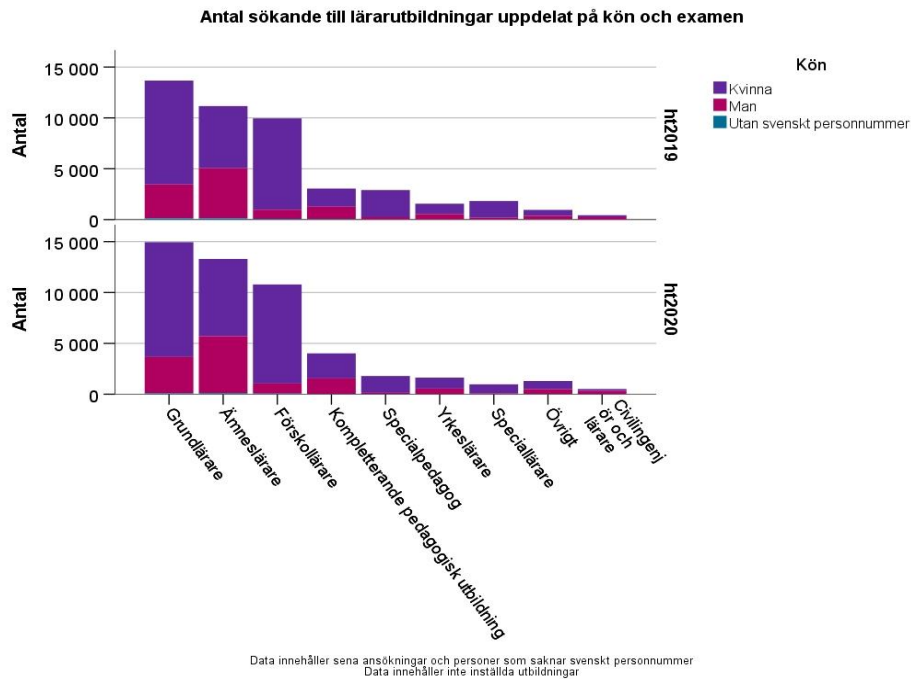
Sökande till lärar- och förskolläraryrkesutbildningar hösten 2020

Antagningsstatistik för lärar- och förskolläraryrkesutbildningar har redovisats kortfattat tidigare i rapporten, dock utan uppdelning efter vilken kategori av examen utbildningarna leder till. I det här avsnittet redovisas antagningsstatistik till lärar- och förskolläraryrkesutbildningar uppdelat efter examenskategori och inriktning i dem, både när det gäller det totala antalet sökande, förstahandssökande, behöriga sökande, antagna och reservplacerade. I kategorin "Övrigt" ingår de läraryrkesutbildningar som inte går att klassificera enligt någon annan kategori på grund av att namnet på dem inte är specifika, exempelvis "läraryrkesprogrammet".

Det totala antalet sökande till lärar- och förskolläraryrkesutbildningar har ökat till samtliga kategorier från ht 2019 till ht 2020 förutom till speciallärare och specialpedagog. Till utbildningarna till speciallärare och specialpedagog har de minskat med 14 respektive 8 procent med hänsyn tagen till att antagningen till vissa av dessa sker i en annan antagningsomgång ht 2020 än ht 2019. Utan hänsynstagande har antalen minskat med 48 procent till specialpedagogutbildning och med 38 procent till specialläraryrkesutbildningar, vilket redovisas i figuren nedan (figur 20).

Den procentuella ökningen av antalet sökande är störst till den kategori som inte går att bestämma (Övrigt) som ökat med 36 procent, följt av kompletterande pedagogisk utbildning (31 procent) och utbildningar till civilingenjör och lärare samt ämneslärare (19 procent vardera). Antalet sökande har också ökat till utbildningar till grundlärare, förskollärare och yrkeslärare (9, 8 respektive 4 procent).

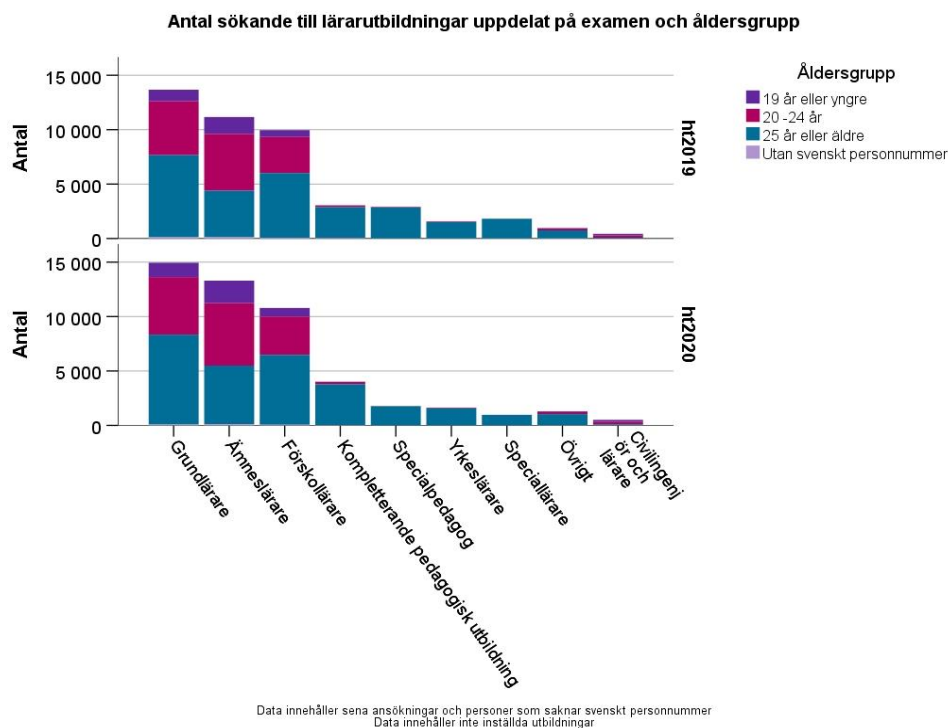
Figur 20.

Den äldsta åldersgruppen, 25 år eller äldre, utgör den största sökandegruppen i samtliga lärarkategorier utom civilingenjör och lärare samt ämneslärare. I dessa två utgör 20–24 år gamla den största sökandegruppen.

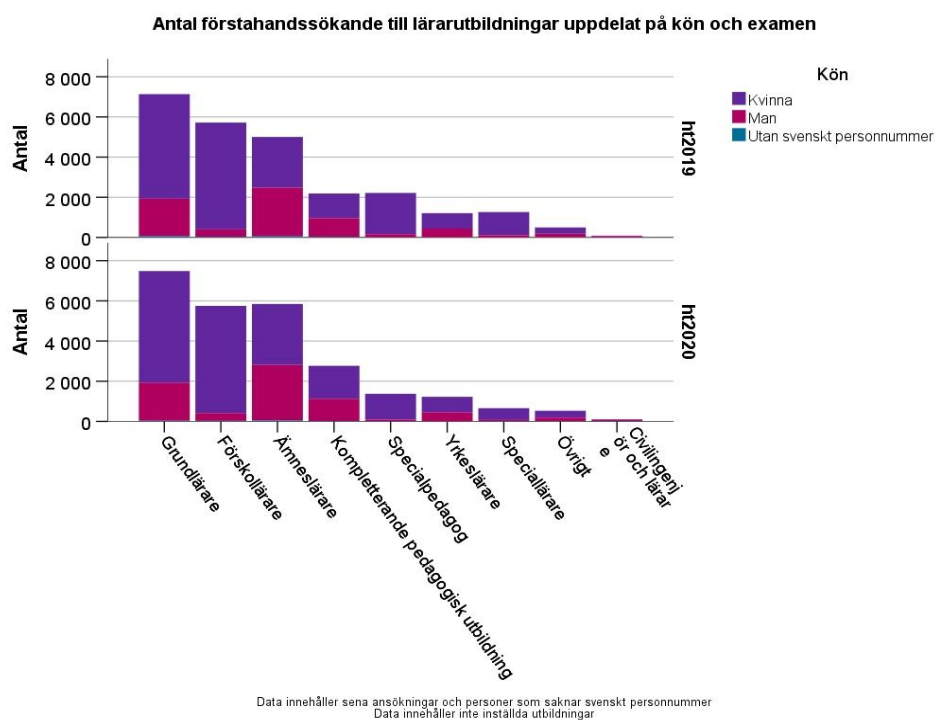
Antalet sökande har ökat i samtliga åldersgrupper i samtliga lärarkategorier utom speciallärare och specialpedagoger. Ökningarna är störst i den yngsta åldersgruppen, 19 år eller yngre, som ökat med 29 procent jämfört med ht 2019. Det medför att de äldre sökande utgör en mindre andel av de sökande till olika lärarkategorier ht 2020 än vad de gjorde ht 2019, 59 procent jämfört med 61 procent, medan 20–24 år gamla utgjorde en lika stor andel av de sökande (31 procent), och 19 år eller yngre utgjorde en större andel av de sökande ht 2020 än ht 2019, 9 procent jämfört med 7 procent (figur 21).

Figur 21.

När det gäller antalet förstahandssökande till lärarutbildningar så har det ökat från ht 2019 till ht 2020, förutom till speciallärar- och specialpedagogutbildningar. Antalsmässigt störst är ökningen till ämneslärar-, kompletterande pedagogisk och grundlärarutbildning, med cirka 850, 580 respektive 350 fler förstahandssökande. Till de övriga lärarutbildningar där antalet förstahandssökande har ökat är ökningen mellan 11 och 30. Könsfördelningen totalt sett är ungefär densamma ht 2020 som den var ht 2019 (figur 22).

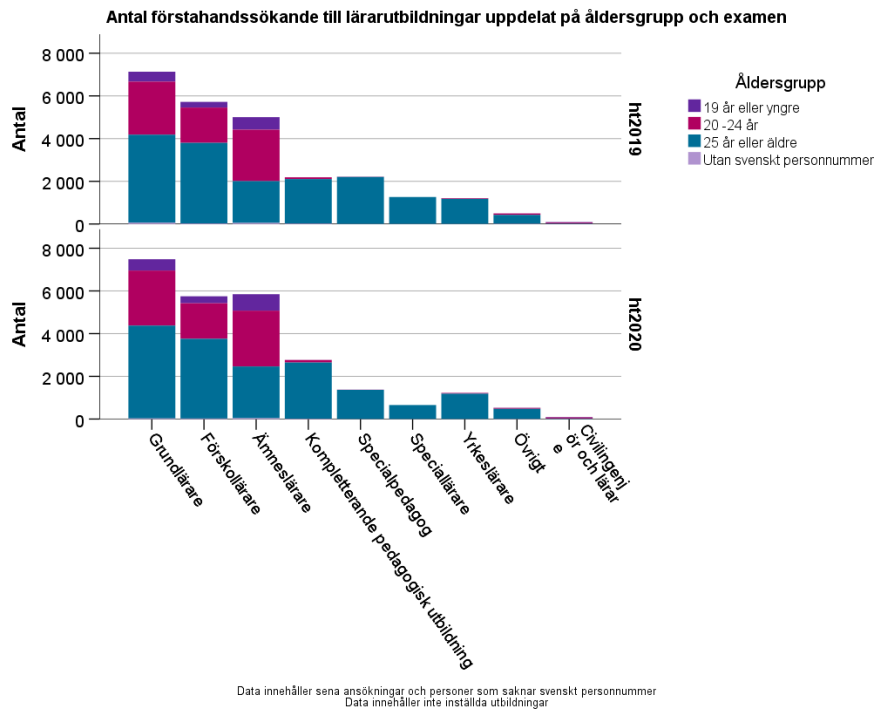
Figur 22.

Även bland de förstahandssökande till lärarutbildningar utgör den äldsta åldersgruppen, 25 år eller äldre, den största sökandegruppen i samtliga lärarkategorier utom civilingenjör och lärare samt ämneslärare. I dessa två utgör 20–24 år gamla den största sökandegruppen.

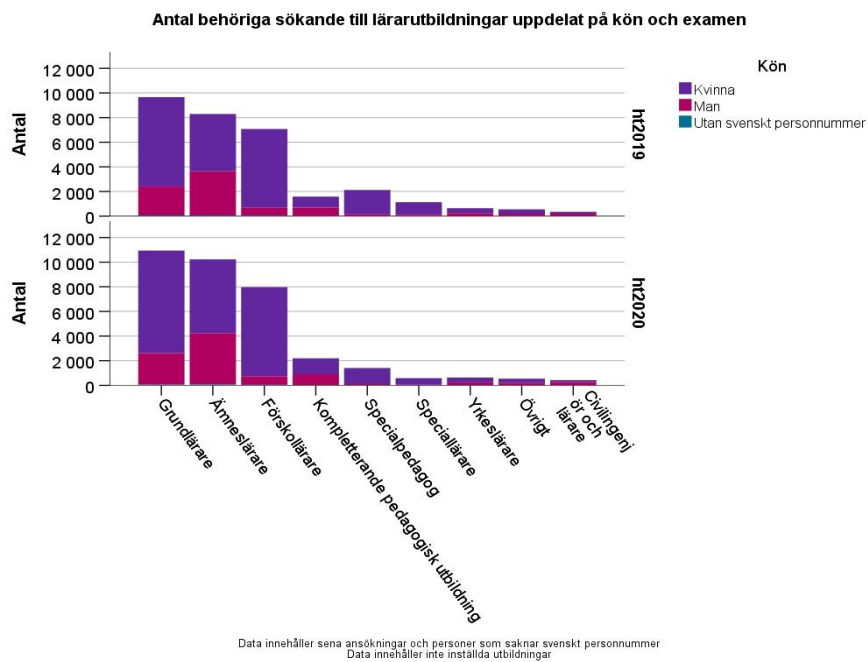
Antalet förstahandssökande har ökat i så gott som samtliga åldersgrupper i samtliga lärarkategorier utom speciallärare och specialpedagoger. Ökningarna är störst i den yngsta åldersgruppen, 19 år eller yngre, som ökat med 24 procent jämfört med ht 2019. Det medför att de äldre utgör en mindre andel av de förstahandssökande till olika lärarkategorier ht 2020 än vad de gjorde ht 2019, 65 procent jämfört med 67 procent, medan 20–24 år gamla utgjorde en något större andel ht 2020 än ht 2019 (27 procent jämfört med 26 procent), och 19 år eller yngre utgjorde en större andel av de förstahandssökande ht 2020 än ht 2019, 7 procent jämfört med 5 procent (figur 23).

Figur 23.

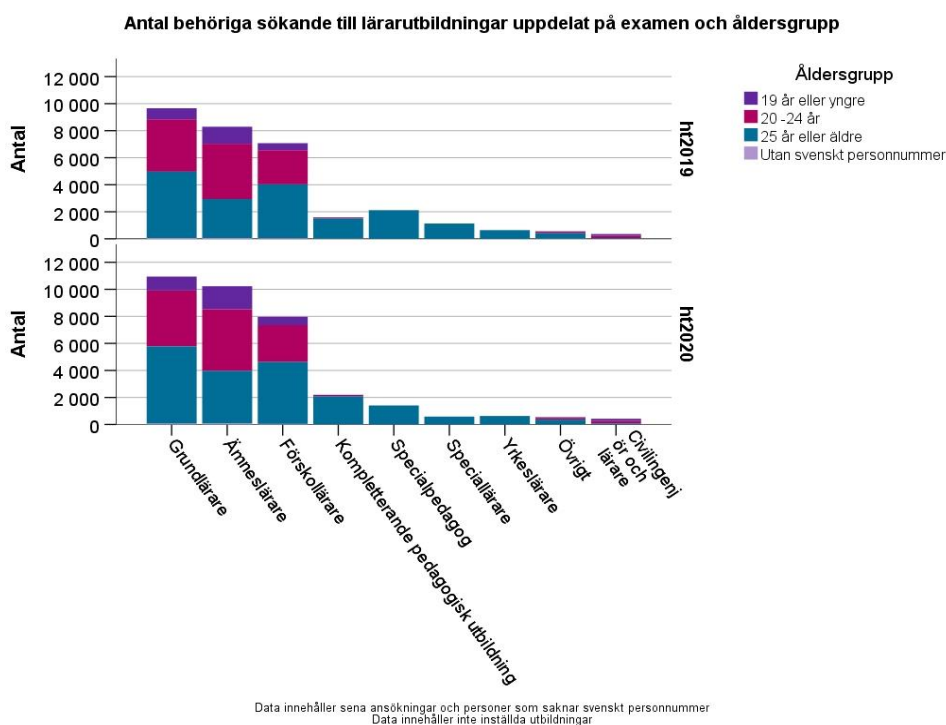
Antalet behöriga sökande har ökat till förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och kompletterande pedagogiska utbildningar med 13, 13, 23 respektive 38 procent från ht 2019 till ht 2020. Sammantaget har andelen män ökat något, från 26,3 till 27,0 procent, men fortfarande är kvinnor i klar majoritet bland de behöriga sökande till lärutbildningar (figur 24).

Figur 24.

För behöriga sökande till de flesta lärar- och förskollärarytutbildningar har det skett en förskjutning till den yngsta åldersgruppen. Antalet 19 år eller yngre behöriga sökande var 30 procent fler ht 2020 än ht 2019. Den yngsta åldersgruppen är trots ökningen antalsmässigt minst, medan åldersgruppen 25 år och äldre står för merparten av den antalsmässiga ökningen till grundskollärarytutbildningar (figur25).

Figur 25.

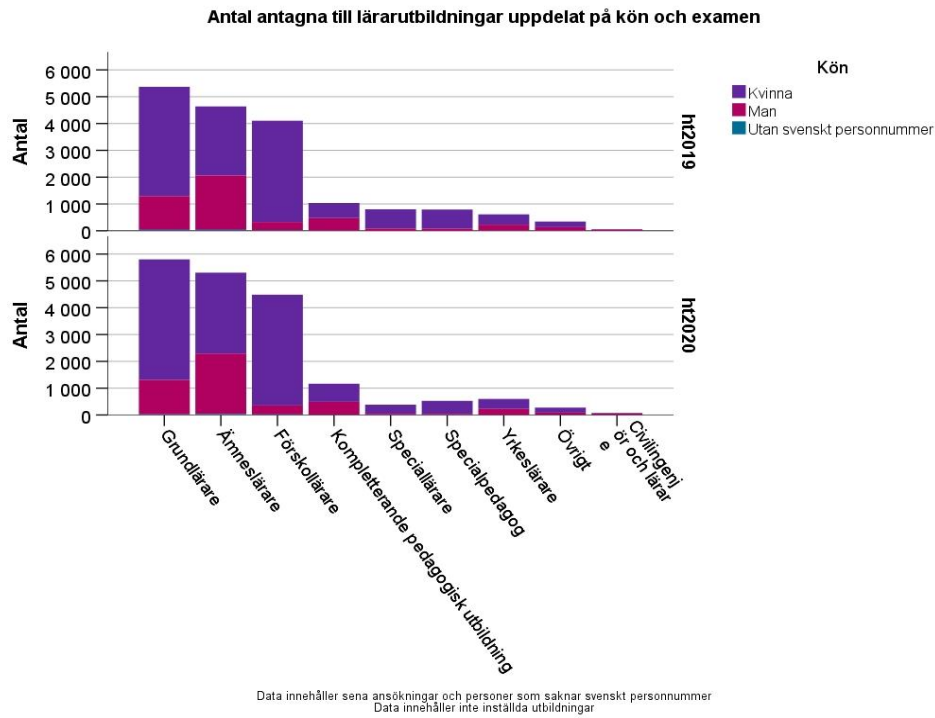
Sammantaget till samtliga lärarutbildningar, med hänsyn tagen till att antagningen till vissa speciallärar- och specialpedagogutbildningar skett i en annan antagningsomgång ht 2020 än ht 2019, har antalet antagna ökat med 9 procent. Utan hänsynstagande har antalet antagna ökat med 5 procent.

Andelen kvinnor har ökat något bland de antagna, från 73,4 procent ht 2019 till 73,7 procent ht 2020.

Liksom antalet behöriga sökande har antalet antagna ökat till förskolläraryt-, grundlärar-, ämneslärar- och kompletterande pedagogisk utbildning ht 2020 jämfört med ht 2019 (figur 26).

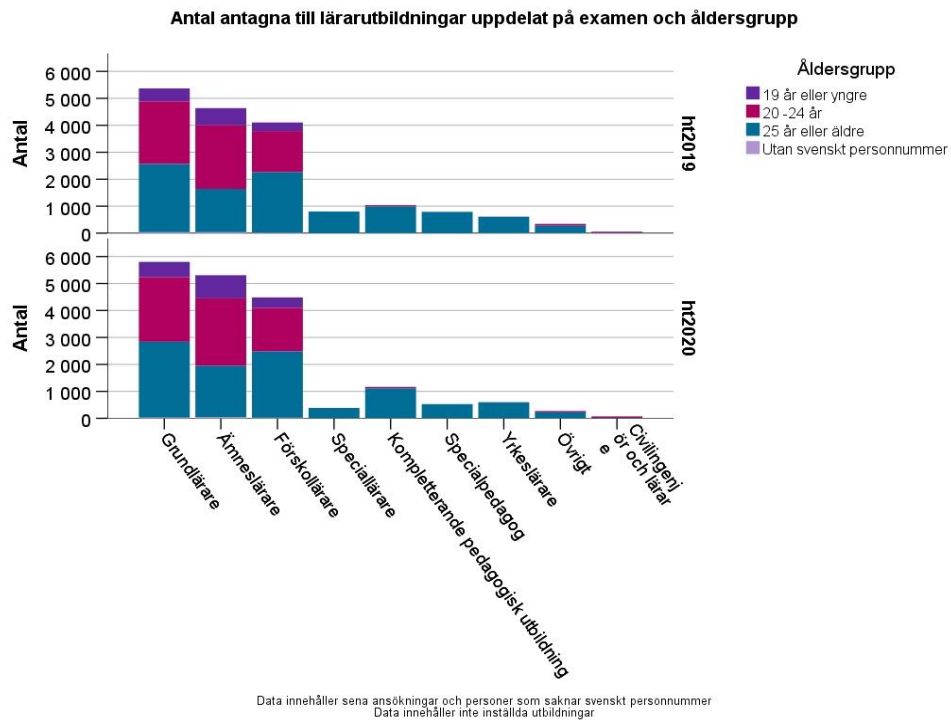
Till utbildningarna till speciallärare har antalet antagna minskat med 6 procent och till specialpedagog har de ökat med 12 procent inklusive att antagningen till vissa av dessa sker i en annan separat antagningsomgång ht 2020 än ht 2019. Utan inkluderande av antagna i den separata antagningsomgången har antalen antagna minskat med 52 procent till speciallärarutbildningar och med 33 procent till specialpedagogutbildning, vilket redovisas i figuren nedan.

Figur 26.

Bland de antagna till lärarutbildningar har det generellt skett en liten förskjutning från den mellersta åldersgruppen 20–24 år till den yngsta och den äldsta åldersgruppen (figur 27).

Figur 27.

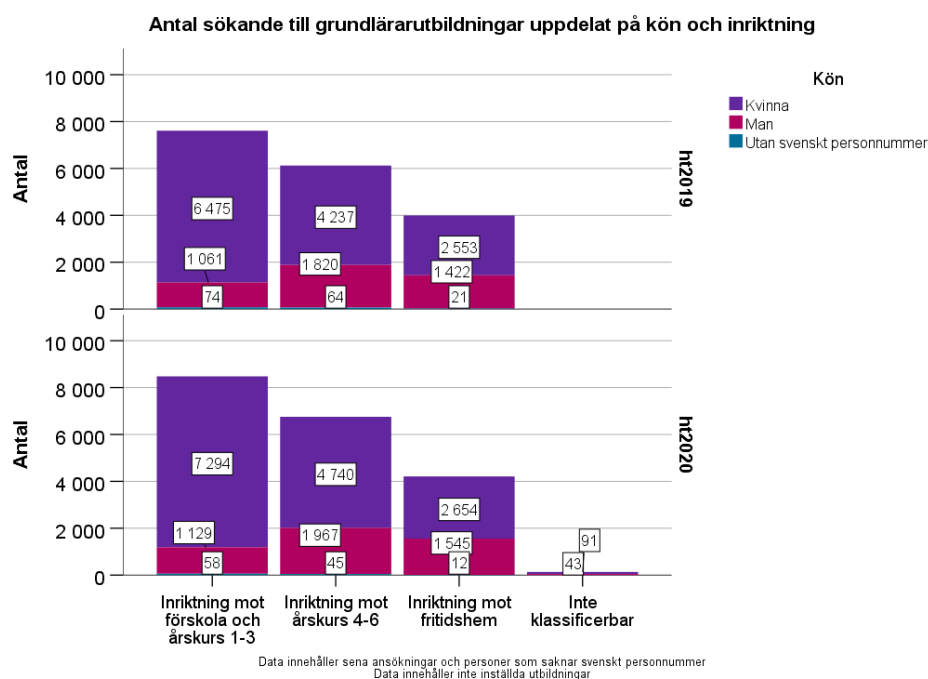

Sökande till grundläroartutbildningar

Antalet sökande till en eller flera grundläroartutbildningar vid första urvalet var 11 procent fler till inriktning mot förskola och årskurs 1–3, 10 procent fler till inriktning mot årskurs 4–6 och 5 procent fler till inriktning mot fritidshem ht 2020 jämfört med ht 2019.

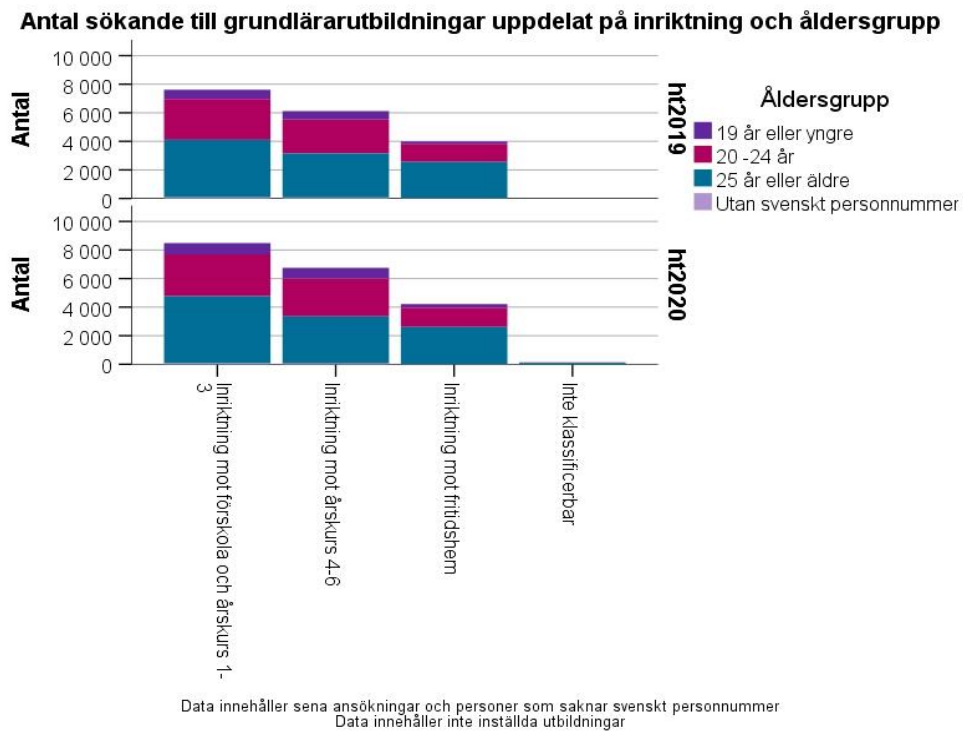
Andelen män bland de sökande har minskat något och samtliga inriktningar har en betydligt högre andel kvinnor än män, mellan 63 och 86 procent kvinnor (figur 28).

Figur 28.

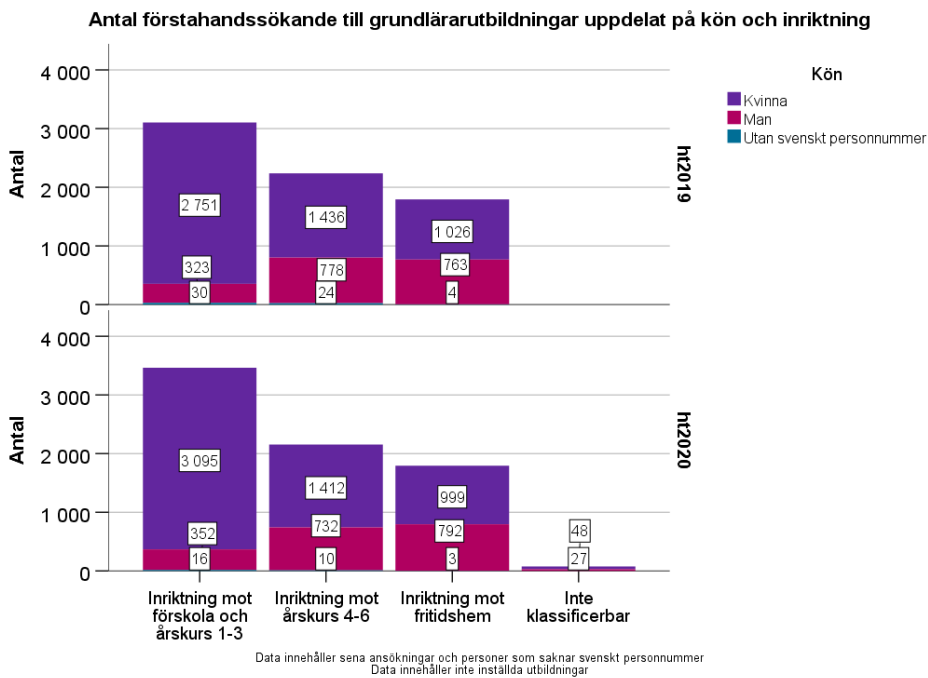
Den yngsta åldersgruppen av sökande har relativt sett ökat mest till de flesta inriktningarna. Det är fler sökande i samtliga åldersgrupper, men den mellersta åldersgruppen av sökande, 20–24 år, har ökat minst. Det medför att den åldersgruppen utgör en lägre andel av de sökande ht 2020 än ht 2019 medan andelen sökande i den yngsta och den äldsta åldersgruppen har vuxit marginellt ht 2020 (figur 29).

Figur 29.

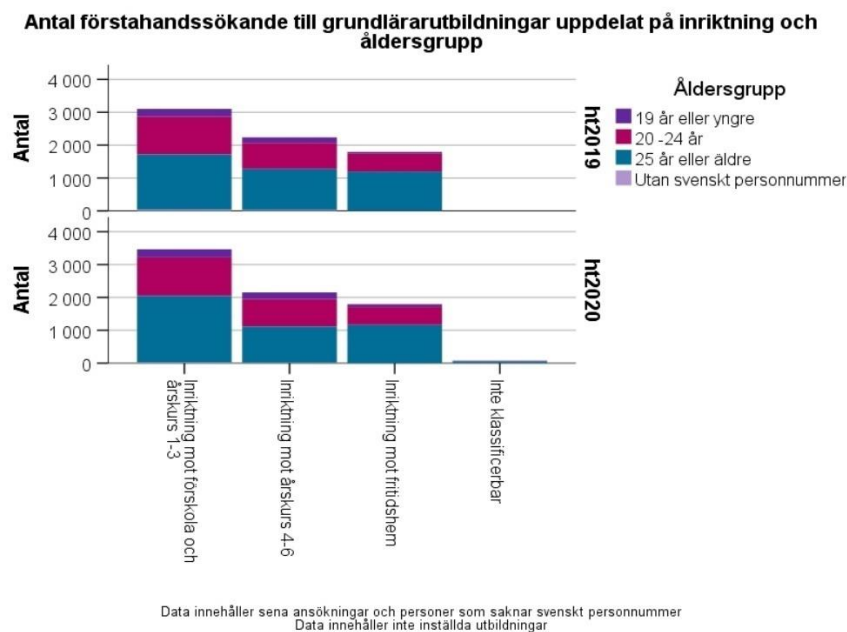
Även bland förstahandssökande har andelen män minskat något och samtliga inriktningar har fortfarande en betydligt högre andel kvinnor än män, mellan 56 och 89 procent kvinnor (figur 30).

Figur 30.

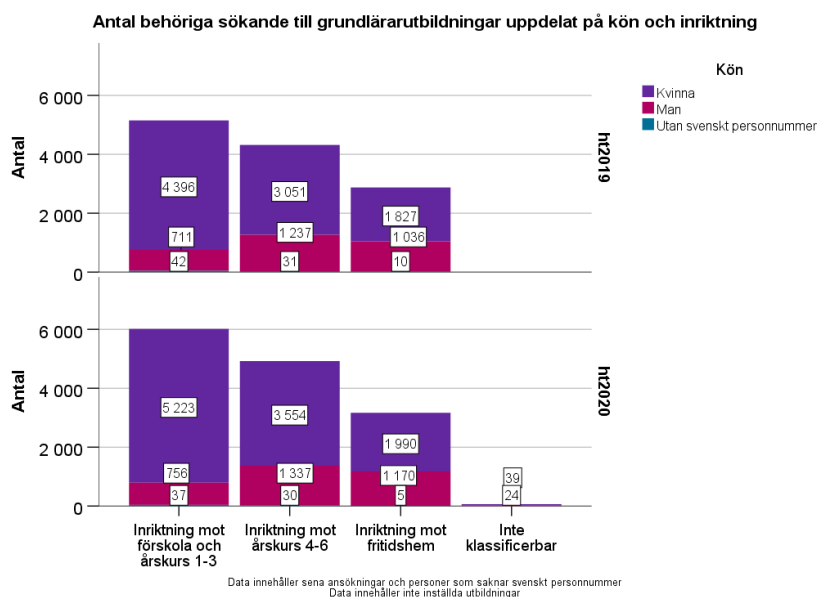
Antalet förstahandssökande har ökat i samtliga åldersgrupper, utom den äldsta gruppen med sökande till inriktning mot årskurs 4-6 och mot fritidshem. Den yngsta ålderskategorin är fortfarande liten (figur 31).

Figur 31.

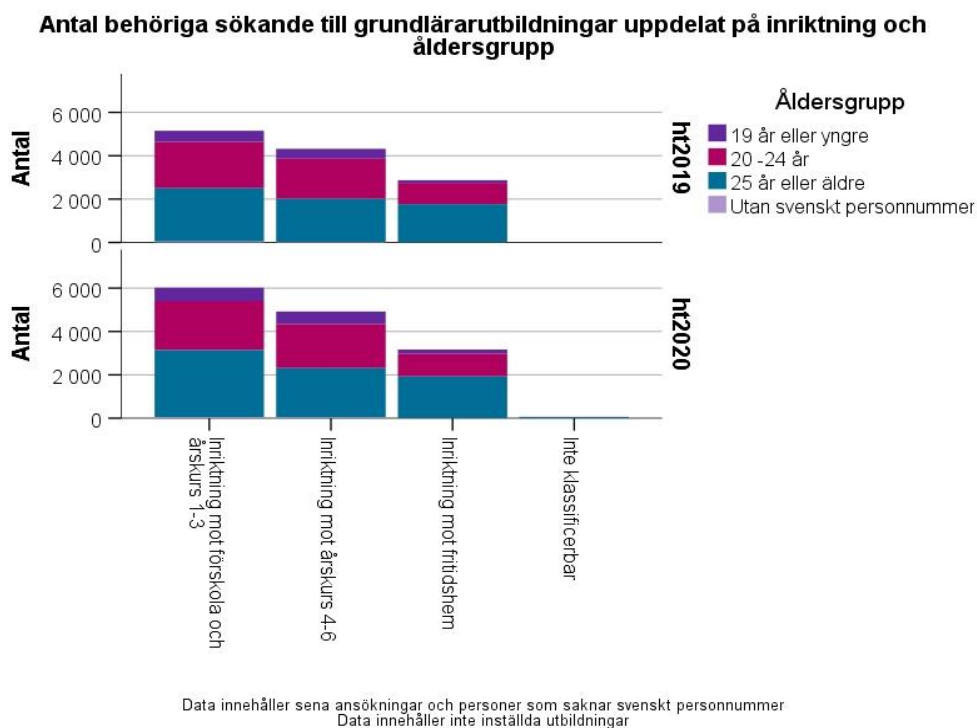
Även antalet behöriga sökande var fler vid första urvalet; 17 procent fler till inriktning mot förskola och årskurs 1-3, 14 procent fler till årskurs 4-6 och 10 procent fler till inriktning mot fritidshem. Relativt sett har kvinnorna ökat mest och samtliga inriktningar har en betydligt högre andel kvinnor än män, mellan 62 och 87 procent kvinnor (figur 32).

Figur 32.

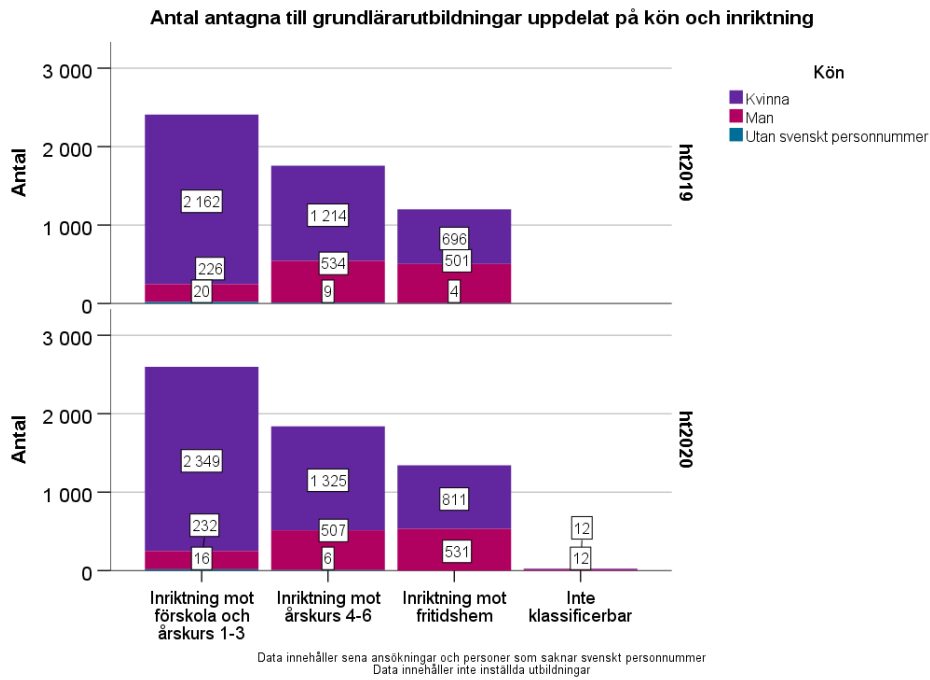
Antalet behöriga sökande har ökat i samtliga åldersgrupper till samtliga inriktningar. Den yngsta åldersgruppen, 19 år eller yngre, har ökat mest procentuellt och utgör en större andel av de behöriga sökande ht 2020 än ht 2019. Det gör även den äldsta åldersgruppen, medan den mellersta åldersgruppen utgör en lägre andel trots att antalet behöriga sökande ökat även i denna åldersgrupp (figur33).

Figur 33.

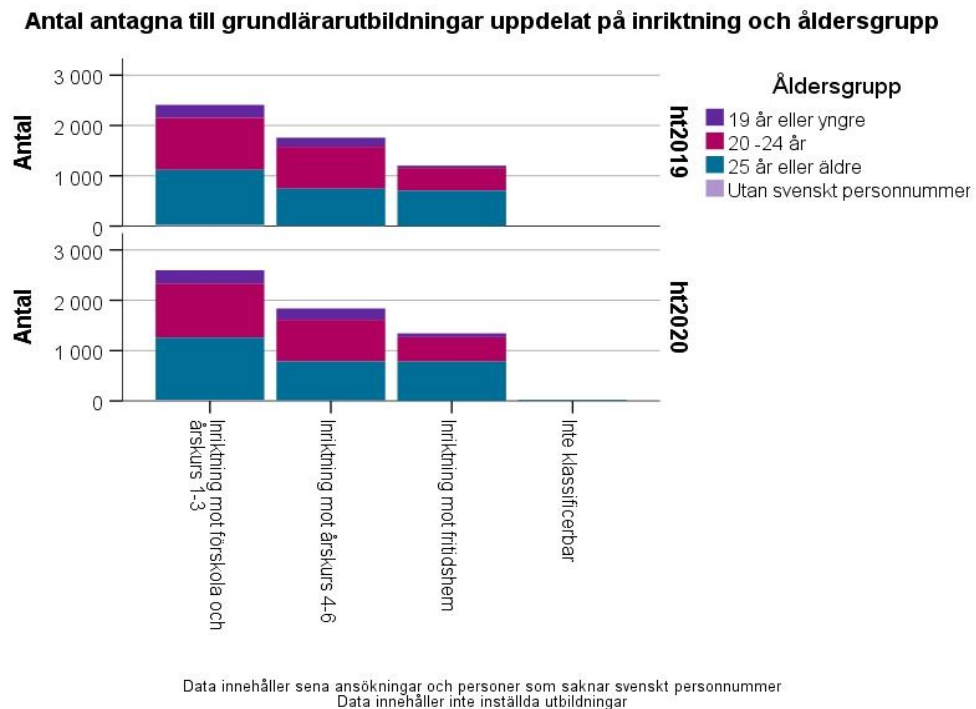
Även antalet antagna var fler vid första urvalet; 8 procent fler till inriktning mot förskola och årskurs 1–3, 5 procent fler till inriktning mot årskurs 4–6 och 12 procent fler till inriktning mot fritidshem. Relativt sett har kvinnorna ökat mest och samtliga inriktningar har en betydligt högre andel kvinnor än män bland de antagna, mellan 60 och 91 procent kvinnor (figur 34).

Figur 34.

Antalet antagna är närmast detsamma eller har ökat i samtliga åldersgruppen till samtliga inriktningar. Den yngsta åldersgruppen har relativt sett ökat mest följd av den äldsta åldersgruppen. Den mellersta åldersgruppen har också fler antagna, men utgör en mindre andel av de antagna ht 2020 än ht 2019 (figur35).

Figur 35.

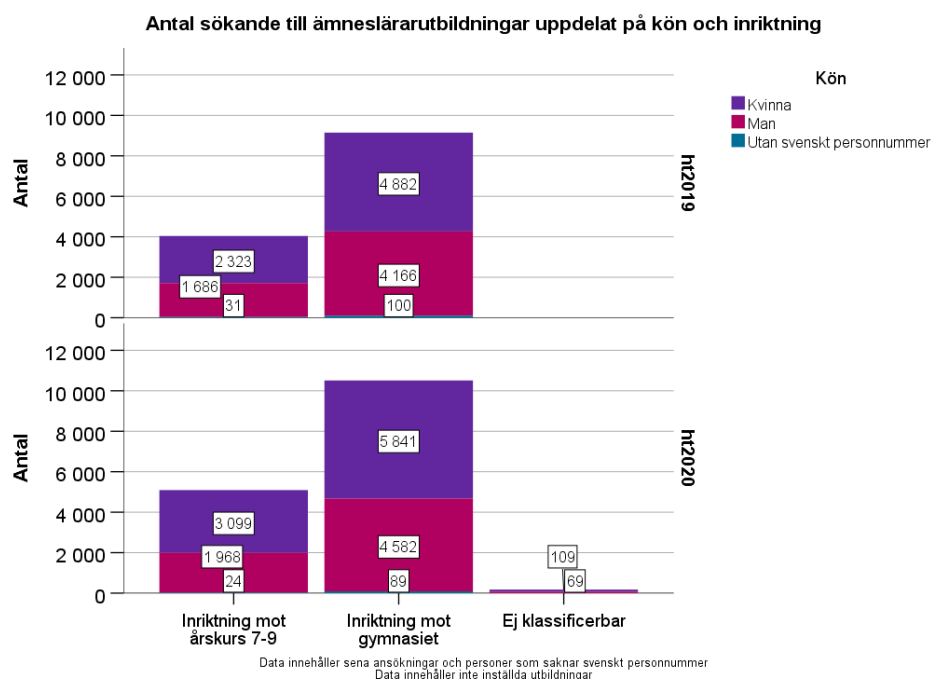

Sökande till ämneslärarutbildningar

Antalet sökande till en eller flera ämneslärarutbildningar vid första urvalet var 26 procent fler till inriktning mot årskurs 7-9 och 15 procent fler till inriktning mot gymnasiet ht 2020 jämfört med ht 2019.

Andelen män bland de sökande har minskat något och båda inriktningarna har fortfarande en högre andel kvinnor än män, mellan 56 och 61 procent kvinnor (figur 36).

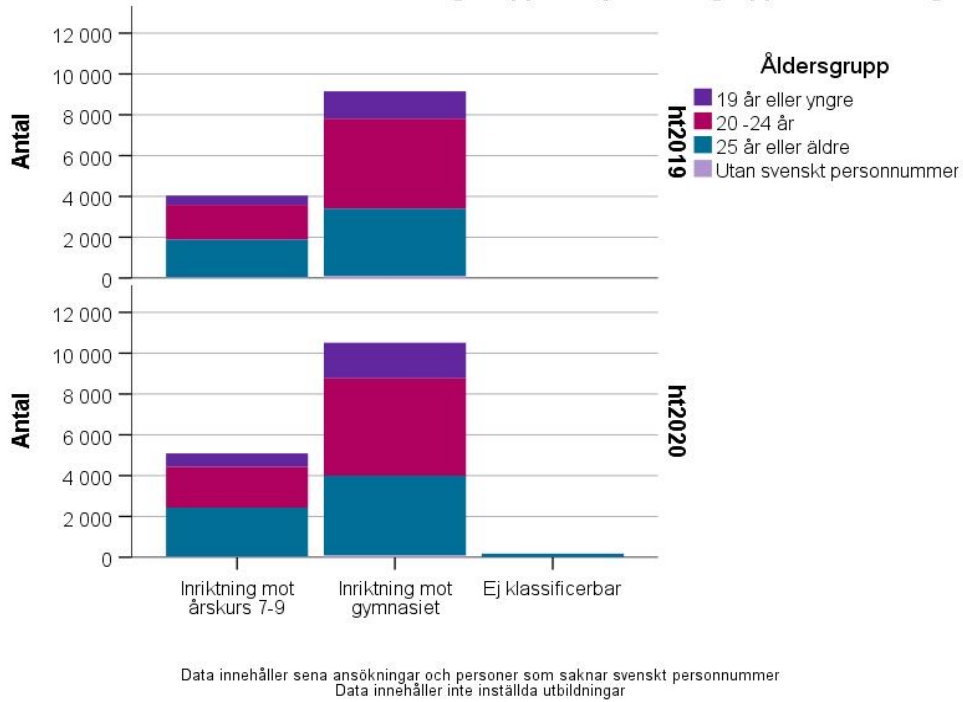
Figur 36.

Återigen är det den yngsta och den äldsta åldersgruppen av sökande som relativt sett ökat mest oavsett inriktning, upp 33 respektive 26 procent. Det är även ökat antal sökande i den mellersta åldersgruppen, men uppgången är mindre, 10 procent. Sammantaget betyder det att den mellersta åldersgruppen utgör en lägre andel av de sökande till ämneslärarutbildningar ht 2020 jämfört med ht 2019 (figur 37).

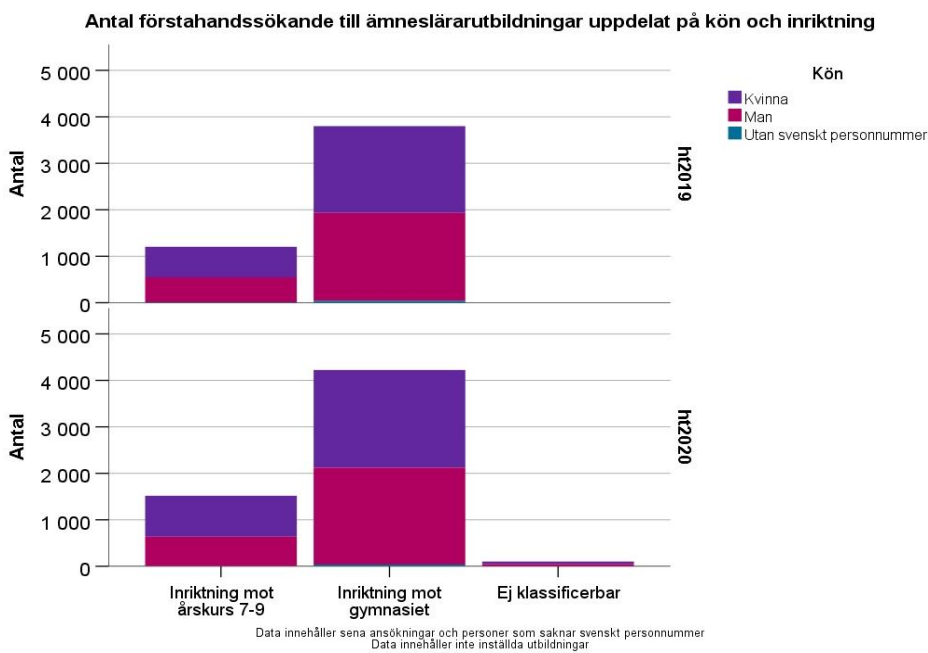
Figur 37.

Antal sökande till ämneslärarutbildningar uppdelat på åldersgrupp och inriktning

När det gäller förstahandssökande till ämneslärarutbildningar har både antalet kvinnor och antalet män ökat till båda inriktningarna. Kvinnor har ökat mer än män och könsfördelningen har förskjutits mot fler kvinnor mellan ht 2019 och ht 2020, från 50 till 53 procent kvinnor (figur 38).

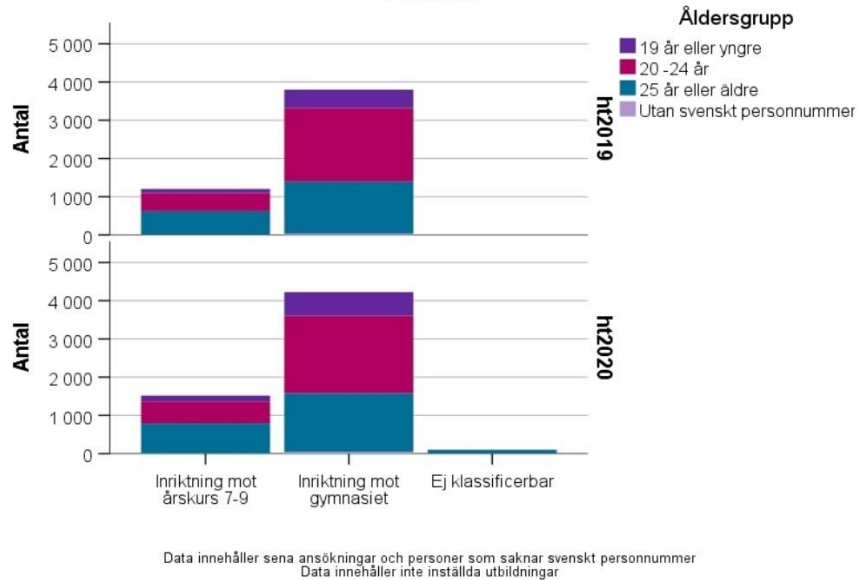
Figur 38.

Antalet förstahandssökande har ökat i samtliga åldersgrupper till samtliga inriktningar. Den yngsta ålderskategorin har relativt sett ökat mest, men är fortfarande den minsta åldersgruppen sett till antal förstahandssökande (figur 39).

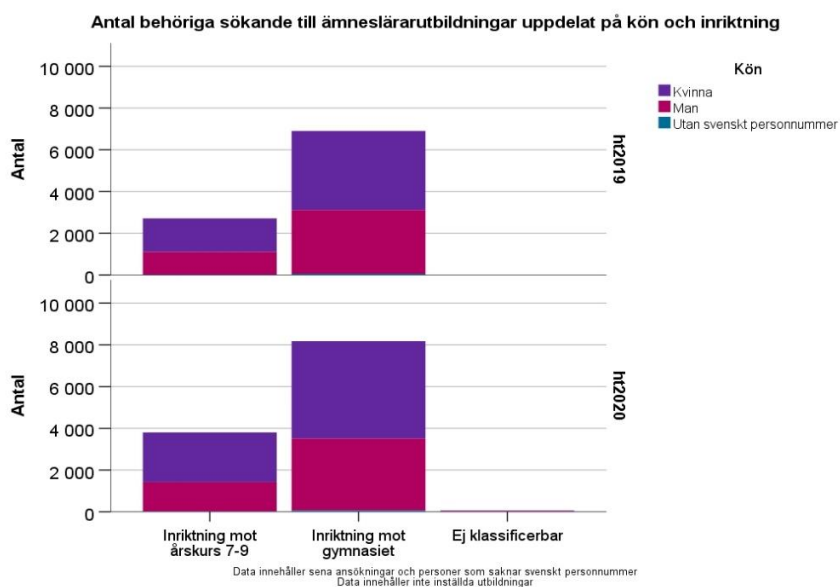
Figur 39.

Antal förstahandssökande till ämneslärarutbildningar uppdelat på åldersgrupp och inriktning

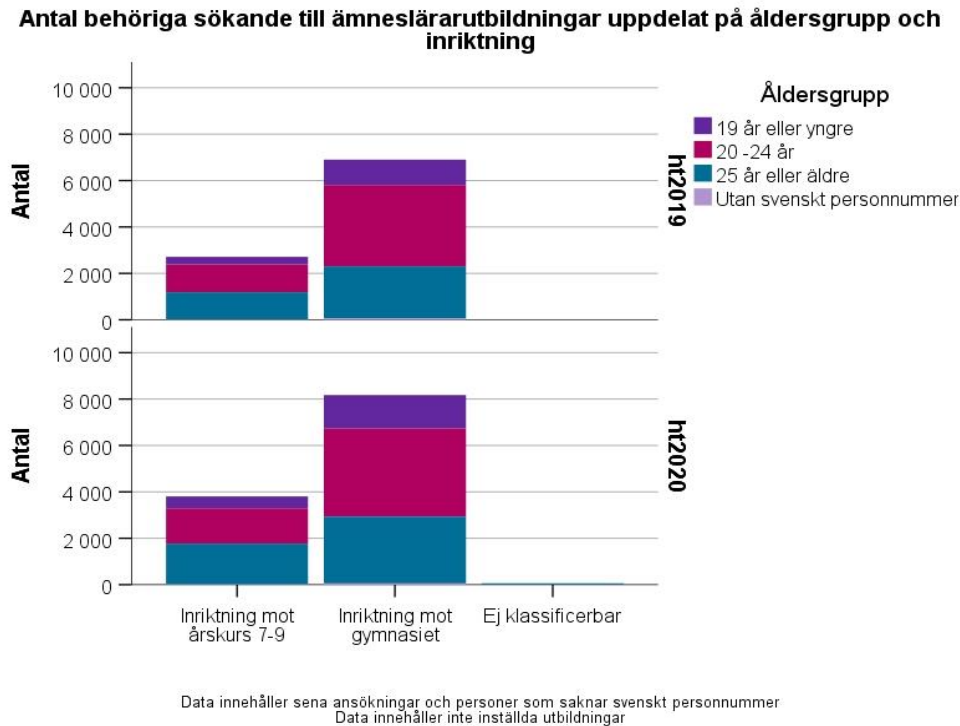
Antalet behöriga sökande kvinnor och män har ökat både till inriktning mot årskurs 7-9 och inriktning mot gymnasiet. Kvinnor har ökat mer än män och könsfördelningen har förskjutits mot fler kvinnor mellan ht 2019 och ht 2020, från 63 till 65 procent kvinnor (figur 40).

Figur 40.

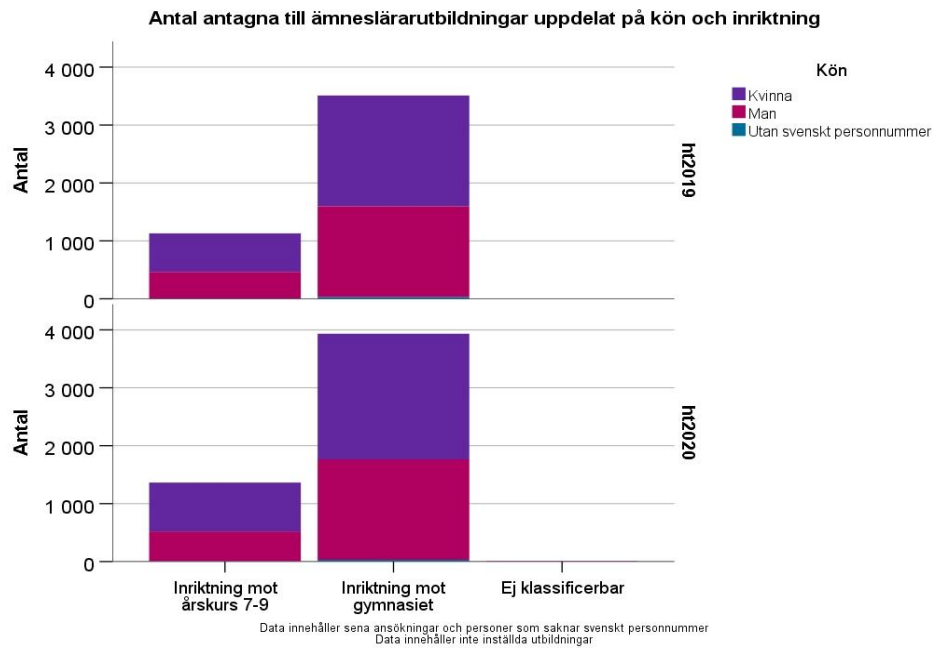
Återigen är det den yngsta och den äldsta åldersgruppen av behöriga sökande som relativt sett ökat mest oavsett inriktning, upp 36 respektive 35 procent. Det är även ökat antal behöriga sökande i den mellersta åldersgruppen, men uppgången är mindre, 11 procent. Sammantaget betyder det att den mellersta åldersgruppen utgör en lägre andel av de sökande till ämneslärarutbildningar ht 2020 jämfört med ht 2019 (figur 41).

Figur 41.

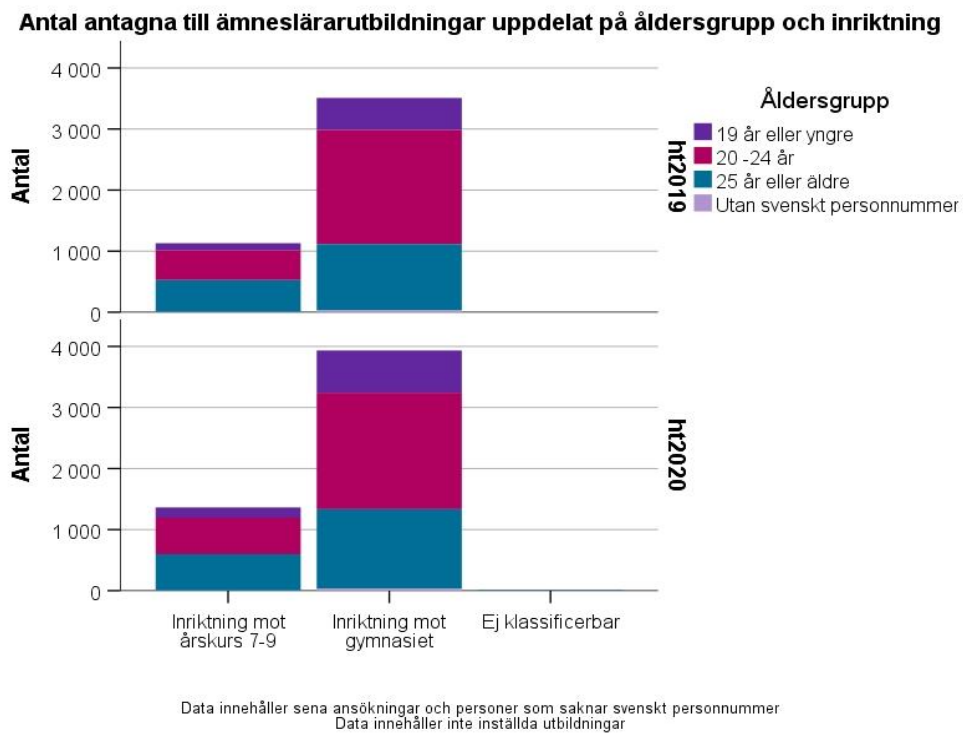
När det gäller antagna till ämneslärarutbildningar har antalet gått upp till samtliga inriktningar för både kvinnor och män ht 2020 jämfört med ht 2019. Antalet antagna kvinnor har ökat mer än antalet antagna män, både antalsmässigt och procentuellt. Sammantaget har andelen kvinnor ökat från 56 till 57 procent av de antagna (figur 42).

Figur 42.

Antalet antagna i den yngsta åldersgruppen, 19 år eller yngre, har procentuellt sett ökat mest, till inriktning mot årskurs 1-7 med 47 procent och mot gymnasiet med 31 procent. Den yngsta åldersgruppen är liten i förhållande till de äldre åldersgrupperna som också ökat mellan ht 2019 och ht 2020. (figur 43).

Figur 43.

Sökande per urvalsgrupp

I redovisningen av behöriga sökande per urvalsgrupp presenteras unika individer per urvalsgrupp, men eftersom en sökande kan återfinnas i mer än en urvalsgrupp blir summan av sökande i olika urvalsgrupper större än antalet unika individer. Enbart högskoleprovsurvalsgruppen (HP) och betygsurvalsgrupperna BI (enbart gymnasiebetyg) och BII (gymnasiebetyg med kompletteringar) redovisas här.

Det har skett större förändringar av antalet behöriga sökande i urvalsgrupperna mellan ht 2019 och ht 2020. Det är betydligt fler behöriga sökande i urvalsgrupperna BI (upp 20 procent) och BII (upp 11 procent), men något färre i HP (ned 1 procent).

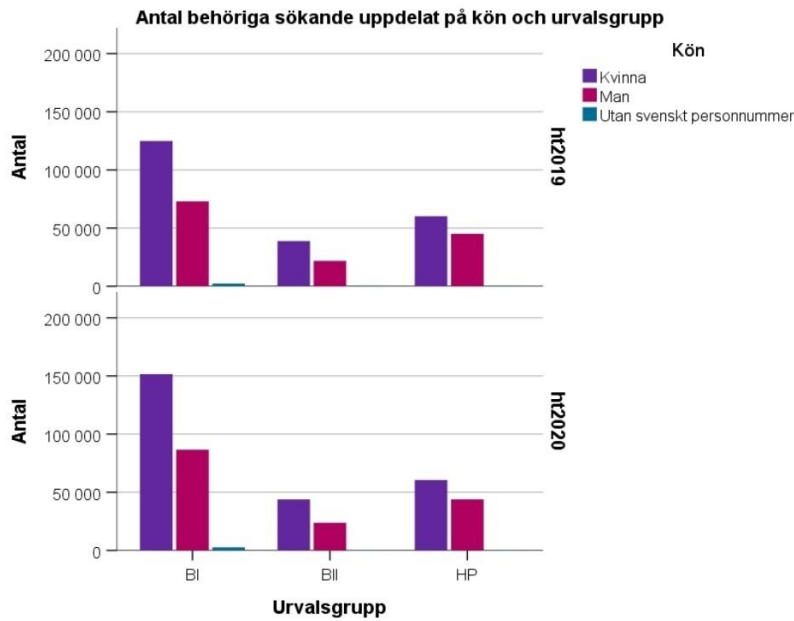
Antalet behöriga sökande i HP ht 2020 har påverkats av att högskoleprovet ställdes in våren 2020 på grund av pandemin och risken för smittspridning. Av mindre betydelse är den försöksverksamhet² som sker med viktat högskoleprovsresultat sedan ht 2019 och att dessa resultat inte ingår i urvalsgruppen HP. Ytterligare en annan faktor som bidrar till färre behöriga sökande i HP-gruppen är att antalet som skriver högskoleprovet har gått ned de senaste åren. Dock var det en ökning av antalet anmälda och skrivande till högskoleprovet hösten 2019.

Sammantaget borde det ha varit en större nedgång av antalet behöriga sökande i urvalsgruppen HP än vad det var ht 2020. Att nedgången inte blev så stor förklaras i huvudsak av att det är en så kraftig ökning av det totala antalet sökande, i synnerhet av unga, men också av äldre, som sannolikt har ett högskoleprovsresultat med sig sedan tidigare, från före våren 2020. En mer utförlig analys av effekterna av uteblivet högskoleprov våren 2020 kommer UHR att redovisa under hösten 2020.

När det gäller andelen kvinnor i de olika urvalsgrupperna är den fortsatt genomgående högre än andelen män. Störst könsskillnader i både relativa och absoluta tal återfinns i urvalsgruppen BI. Urvalsgrupp BI är den i särklass största urvalsgruppen (figur 44).

² Läs mer om viktning på <https://www.uhr.se/om-uhr/nyheter/2019/viktade-hogskoleprovsresultat-testas-i-host/>

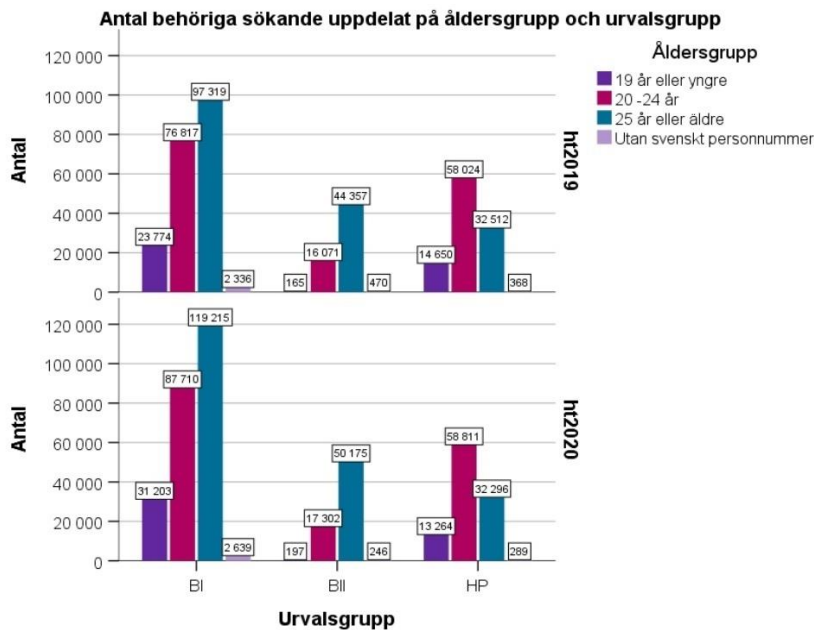
Figur 44.

Av den yngsta åldersgruppen, 19 år eller yngre återfinns ungefär sex av tio i urvalsgruppen BI och fyra av tio i HP. Det är 31 procent fler 19 år eller yngre i BI, men 9 procent färre i HP ht 2020 än ht 2019. Nedgången i HP är sannolikt en följd av det uteblivna högskoleprovet våren 2020.

I den mellersta och äldsta åldersgruppen återfinns drygt hälften av de behöriga sökande i urvalsgruppen BI, som ökat med 14 respektive 22 procent till ht 2020. Däremot är det vanligare att den mellersta åldersgruppen återfinns i HP som ökat med 1 procent till ht 2020. Den äldsta åldersgruppen återfinns i större utsträckning i BII (figur 45).

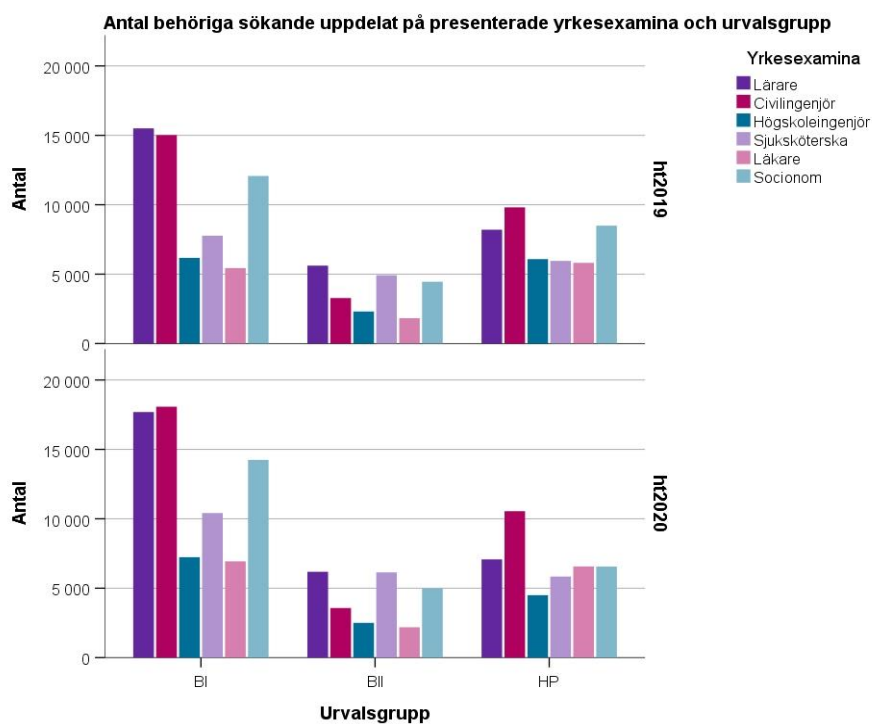
Figur 45.

Det har totalt sett skett stora öknningar av antalet behöriga sökande till de presenterade yrkesexamina mellan ht 2019 och ht 2020. Men antalet har minskat i urvalsgruppen HP till lärare, högskoleingenjör, sjuksköterska och socionom samtidigt som antalet ökat i HP till civilingenjör och läkare.

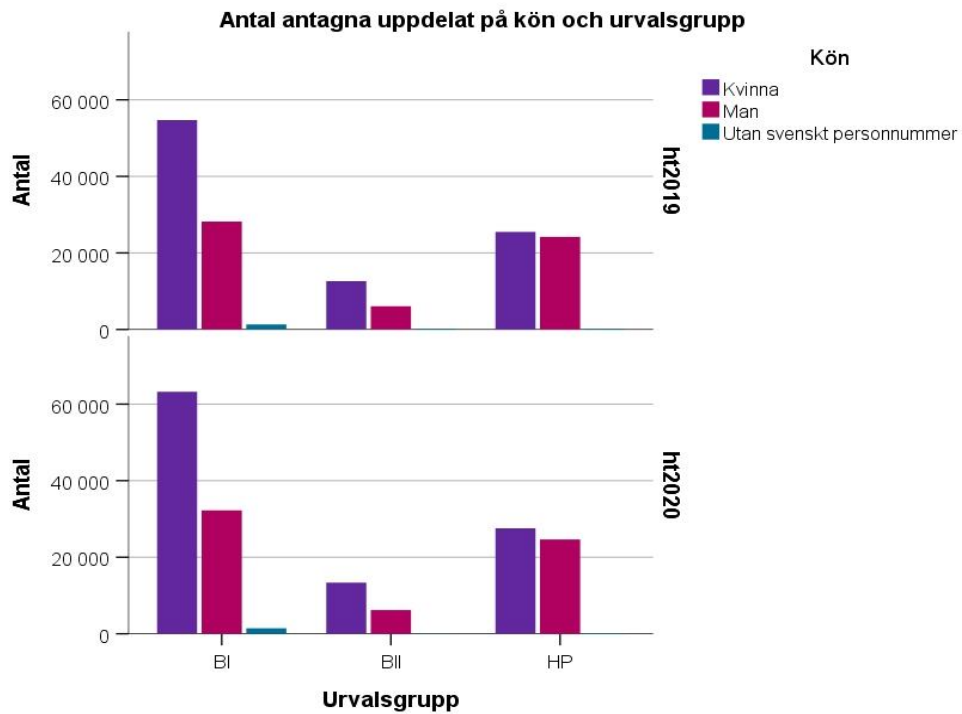
Fördelningen över urvalsgrupper beror i stor utsträckning på vilka som söker sig till olika utbildningar. Skillnaderna beror främst på de sökandes ålder. Till civilingenjörsutbildningen, med många unga sökande som kommer direkt från gymnasiet, är urvalsgrupperna BI och HP absolut vanligast. Till sjuksköterskeutbildningar, med lite äldre sökande, är urvalsgruppen BII – där sökande som kompletterat sina betyg efter gymnasiet ingår – betydligt vanligare, även om BI och HP fortfarande dominerar (figur 46).

Figur 46.

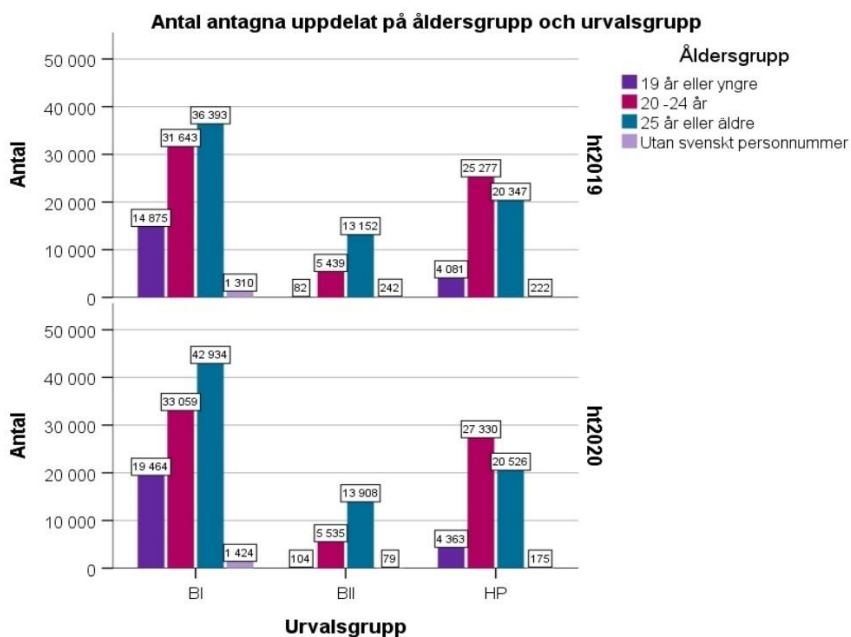
Antalet antagna per urvalsgrupp visar att det är uppgångar ht 2020 jämfört med ht 2019 i samtliga urvalsgrupper. Könsfördelningen är dock snarlik. Kvinnorna är i majoritet i samtliga urvalsgrupper. I HP är fördelningen mellan män och kvinnor något jämnare än i BI och BII (figur 47).

Figur 47.

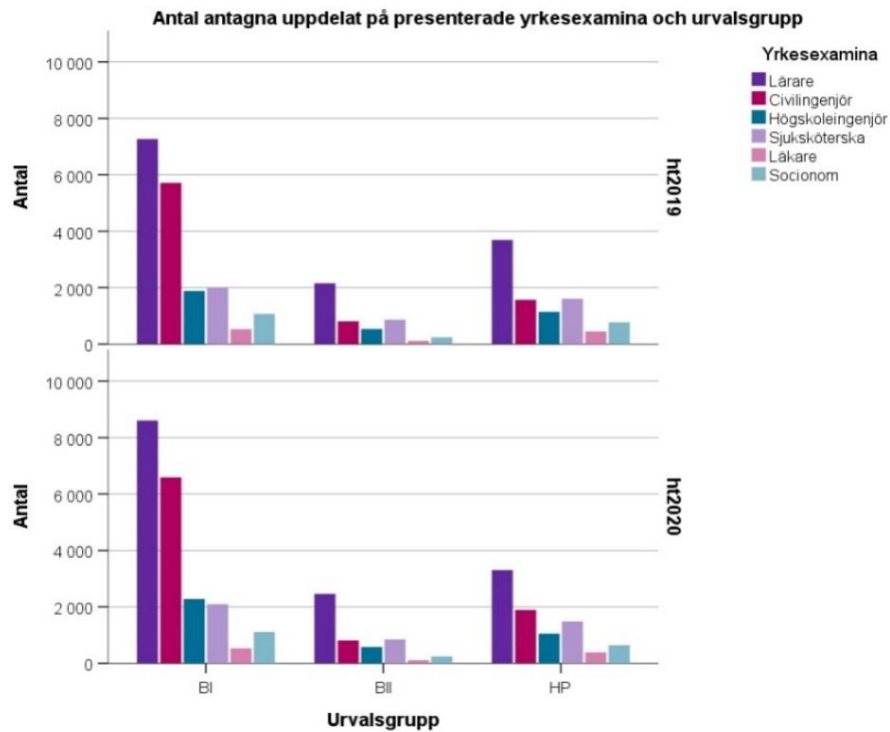
Antalet antagna har ökat i samtliga åldersgrupper i samtliga urvalsgrupper ht 2020 jämfört med ht 2019. För den yngsta åldersgruppen antogs knappt en femtedel i HP och drygt fyra femtedelar i BI och under en procent i BII (figur 48). I den mellersta åldersgruppen, 20–24 år, antogs drygt två femtedelar i HP, cirka hälften i BI och under tio procent i BII. I den äldsta åldersgruppen antogs drygt hälften i BI, en dryg fjärdedel i HP och en knapp femtedel i BII (figur 48).

Figur 48.

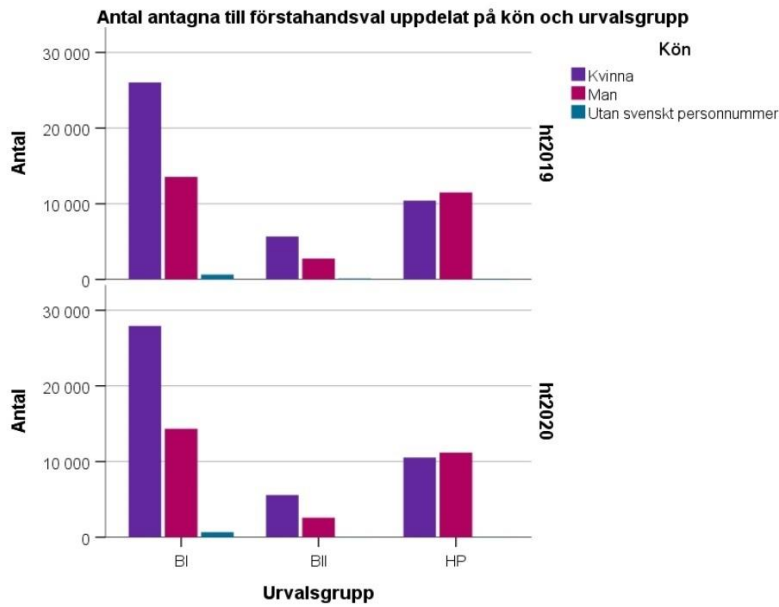
Det är lika många eller fler antagna i BI till de presenterade utbildningarna som leder till yrkesexamina ht 2020 än ht 2019. Däremot har antalet antagna i HP minskat till samtliga utbildningar utom till civilingenjör där antalet antagna i HP ökat med 20 procent. Andelen antagna i BII är dock relativt oförändrad oavsett utbildning ht 2020 jämfört med ht 2019 (figur 49).

Figur 49.

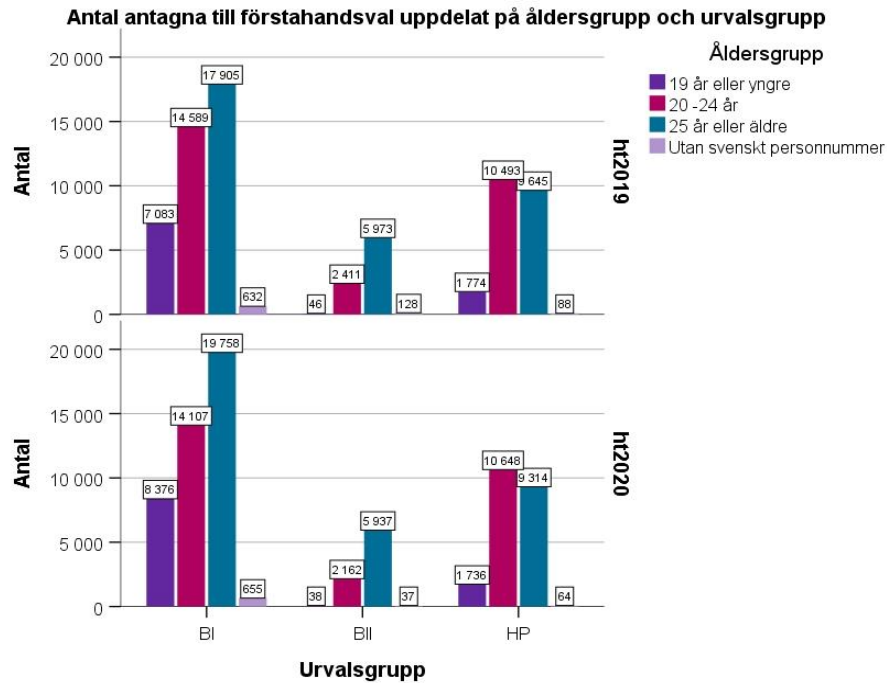
Tittar man enbart på personer som har antagits till sitt förstahandsval inom respektive urvalsgrupp är fördelningen mellan urvalsgrupperna ungefär densamma som bland samtliga antagna. Könsfördelningen i respektive urvalsgrupp är också ungefär densamma (figur 50)

Figur 50.

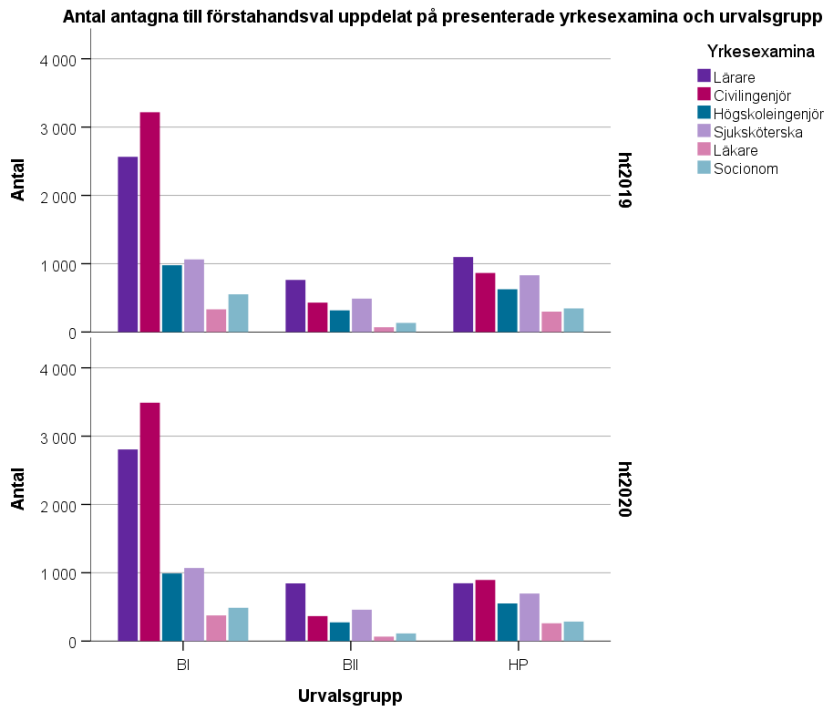
Fördelningen per urvalsgrupp inom respektive åldersgrupp av antagna till sitt förstahandsval är mycket snarlik den för antagna generellt (figur 51).

Figur 51.

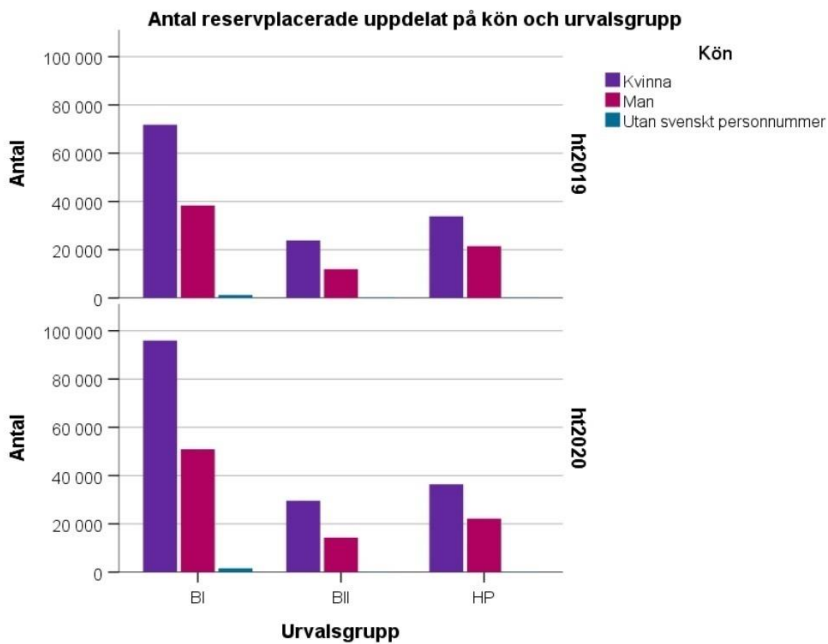
De förändringar som kan utläsas för antagna till förstahandsval är samma som för antagna totalt, med fler antagna i BI och färre i HP (figur 52).

Figur 52.

Antalet reservplacerade har ökat i samtliga urvalsgrupper mellan ht 2019 och ht 2020, men ökningen är minst i HP. Fördelningen mellan kvinnor och män i BI, BII och HP ht 2020 är mycket lik fördelningen ht 2019 (figur 53).

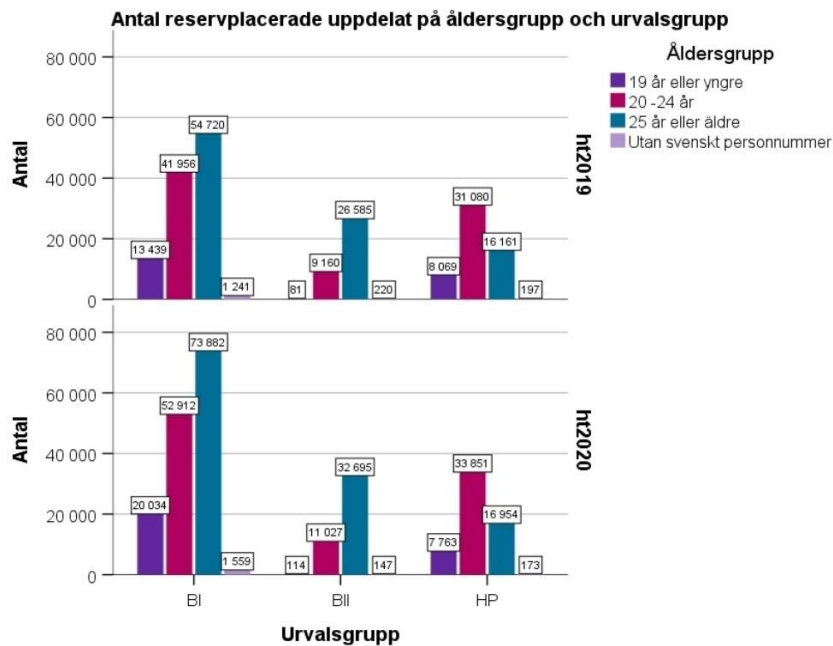
Figur 53.

Mer än hälften av de reservplacerade i samtliga åldersgrupper är placerade i urvalsgrupp BI. Cirka en fjärdedel i den yngsta och en tredjedel i den mellersta

åldersgruppen är reservplacerad i urvalsgrupp HP, medan cirka en fjärdedel av den äldsta åldersgruppen är reservplacerad i BII (figur 54).

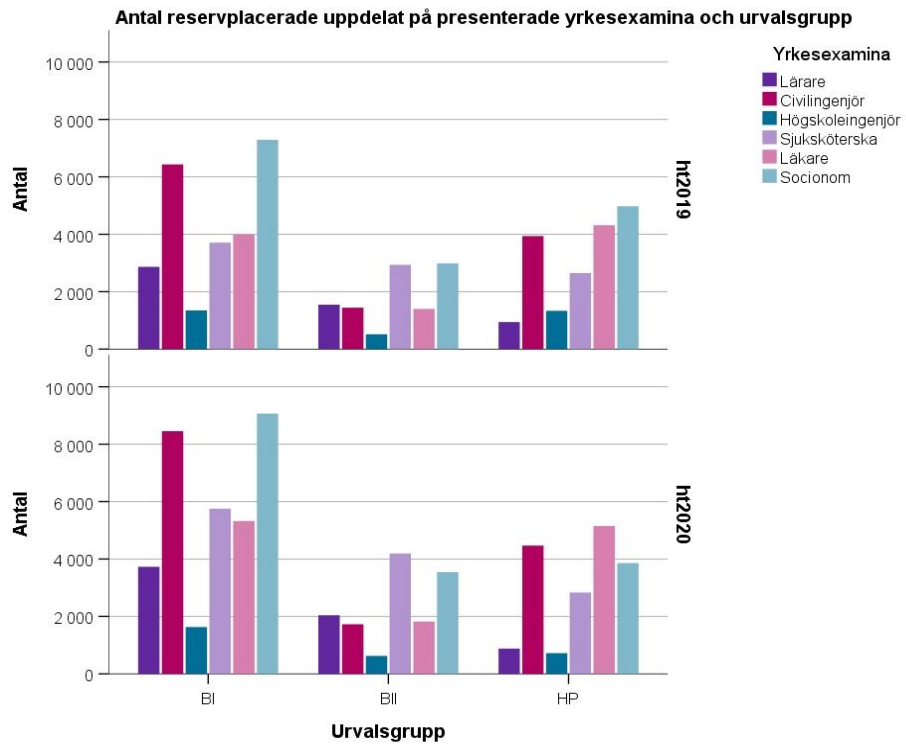
Figur 54.

Förändringar som skett mellan ht 2019 och ht 2020 är att antalet reserver överlag ökat, förutom i urvalsgruppen HP till lärar-, högskoleingenjör- och socionomutbildningar. I övrigt fördelar sig reserverna i högre utsträckning på urvalsgruppen BI och i mindre utsträckning i urvalsgruppen HP.

Fördelningen av reserver över urvalsgrupper beror i stor utsträckning på vilka som sökt sig till olika utbildningar. Skillnaderna beror främst på de sökandes ålder. Till civilingenjörsutbildningen, med många unga sökande som kommer direkt från gymnasiet, är urvalsgrupperna BI och HP absolut vanligast för reserverna. Till sjuksköterskeutbildningar, med lite äldre sökande, är reservplacering i urvalsgruppen BII – med sökande som kompletterat sina betyg efter gymnasiet – betydligt vanligare (figur 55).

Figur 55.

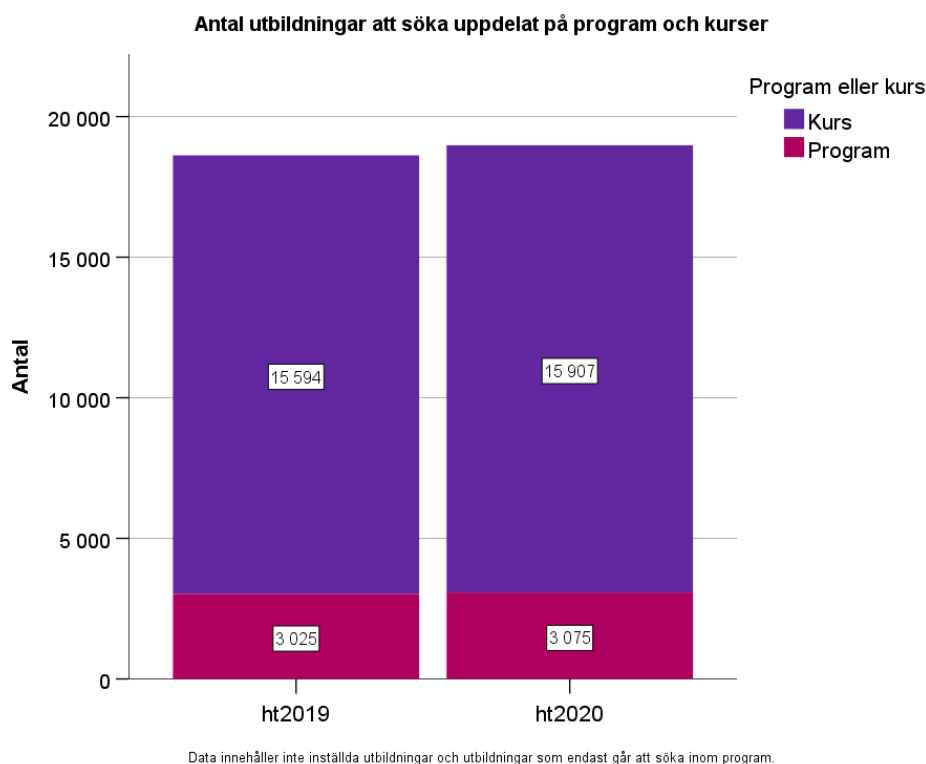

Utbildningsutbudet hösten 2020

Kurser och program

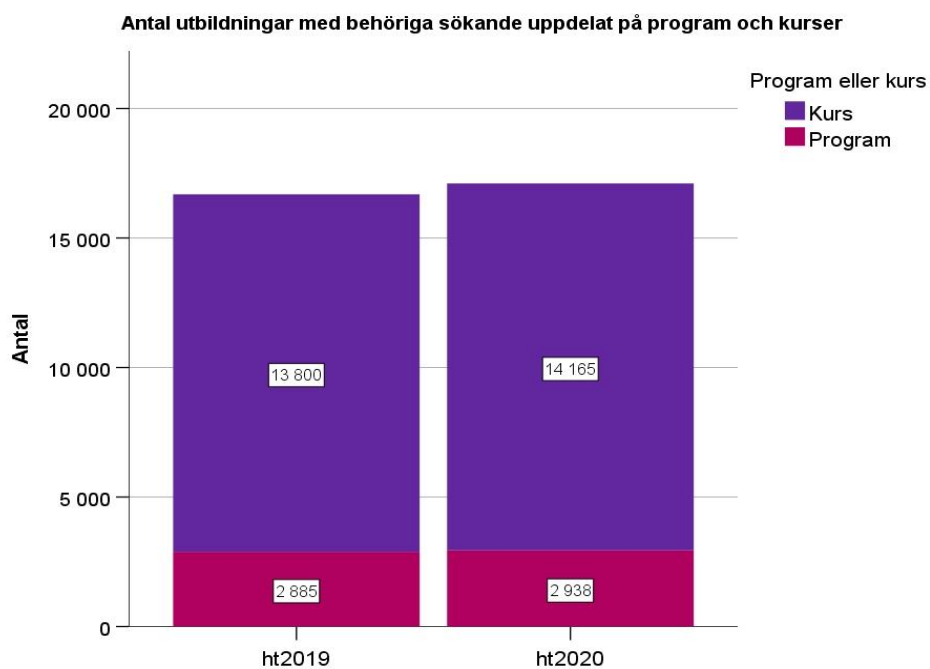
Antalet kurser och program att söka var totalt sett 1,9 procent fler vid det första urvalet ht 2020 i förhållande till det första urvalet ht 2019. Kurserna var 2,0 procent fler medan programmen var 1,7 procent fler. Kurser utgjorde 84 procent av alla utbildningar att söka ht 2020 (figur 56).

Figur 56.

Även antalet kurser och program med behöriga sökande var totalt sett större vid första urvalet ht 2020 i förhållande till första urvalet ht 2019, plus 2,5 procent. Kurserna var 2,6 procent fler medan programmen var 1,8 procent fler (figur 57).

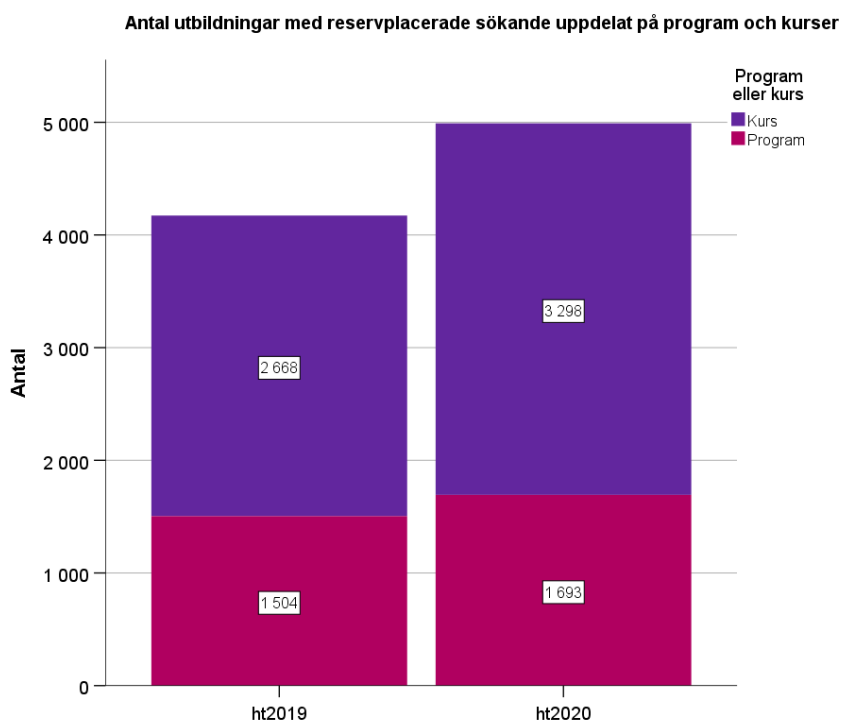
Figur 57.

Data innehåller inte inställda utbildningar och utbildningar som endast går att söka inom program.

Det är hårdare konkurrens ht 2020 än ht 2019. När det gäller antalet kurser där det råder konkurrens om platserna vid det första urvalet var de 23,6 procent fler ht 2020 jämfört med ht 2019. Antalet program med konkurrens var 12,6 procent fler (figur 58).

Figur 58.

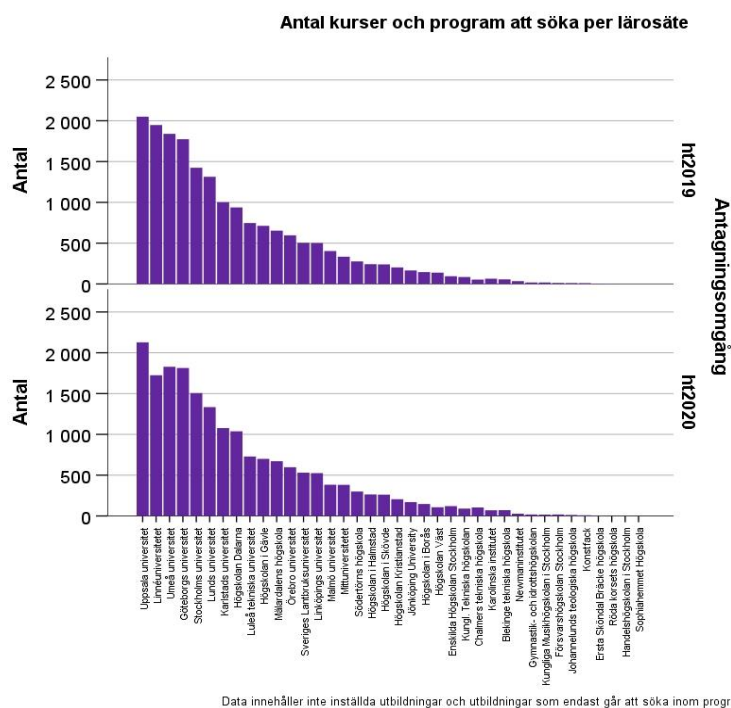

Data innehåller inte inställda utbildningar och utbildningar som endast går att söka inom program.

Kurser och program per lärosäte

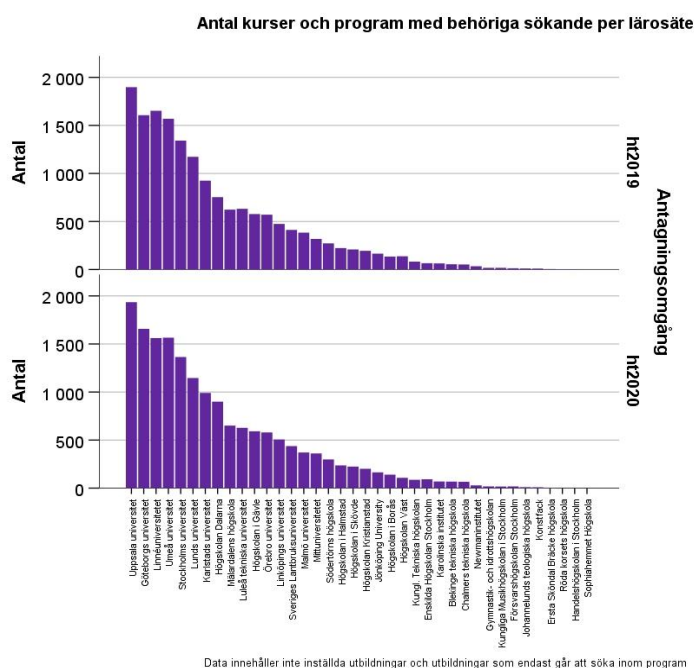
Det är Uppsala universitet, Umeå universitet, Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet, Stockholms universitet och Lunds universitet som har det största antalet program och kurser att söka ht 2020. I faktiska tal är det Högskolan Dalarna som ökat sitt utbud av kurser och program mest och Linnéuniversitetet som minskat utbudet mest, jämfört med vid första urval ht 2019 (figur 59).

Figur 59.

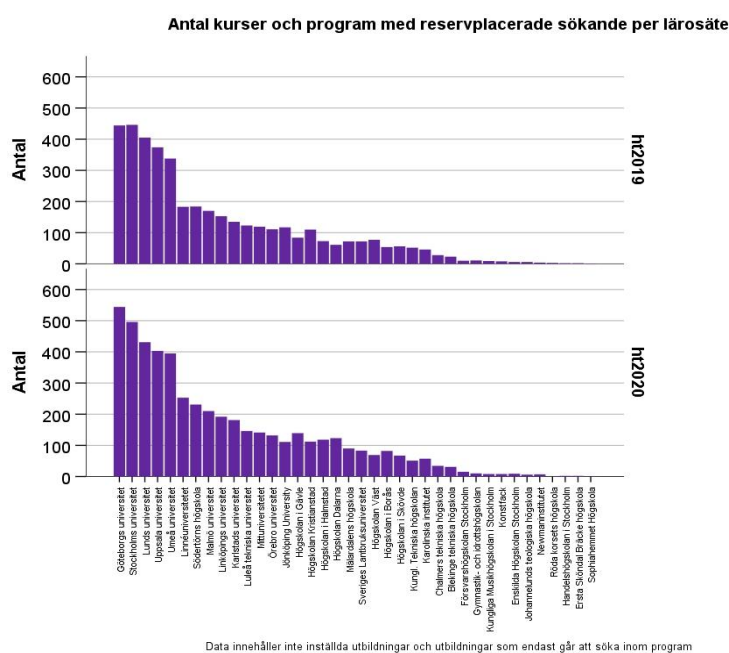
Det är också Uppsala universitet, Umeå universitet, Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet, Stockholms universitet och Lunds universitet som har det största antalet program och kurser med behöriga sökande ht 2020. I faktiska tal är det återigen Högskolan Dalarna som ökat sitt utbud av kurser och program mest och Linnéuniversitetet som minskat utbudet mest, jämfört med vid första urvalet ht 2019 (figur 60).

Figur 60.

Det är Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Lunds universitet, Uppsala universitet, Umeå universitet och Linnéuniversitetet som har det största antalet program och kurser där det råder konkurrens om platserna ht 2020. I faktiska tal är det Lönköping University som har den största minskningen av kurser och program där det råder konkurrens om platserna och Göteborgs universitet som har den största ökningen, jämfört med första urval ht 2019 (figur 61).

Figur 61.

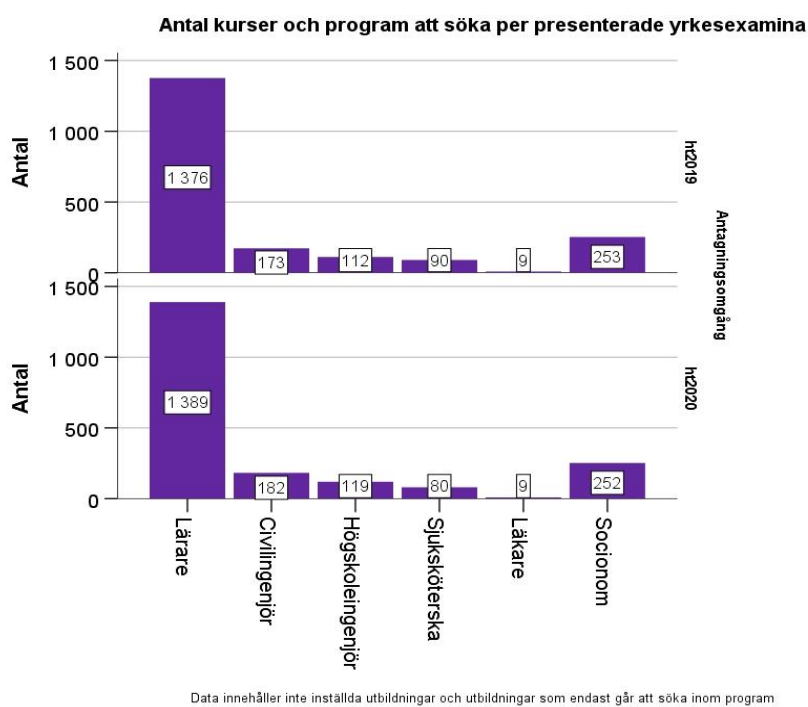

Kurser och program per sex grupper av yrkesutbildningar

Här redovisas antalet program och kurser inom några särskilt intressanta utbildningar som leder till yrkesexamina. Först redovisas utbudet av program och kurser, därefter program och kurser med behöriga sökande och sist program och kurser där det råder konkurrens.

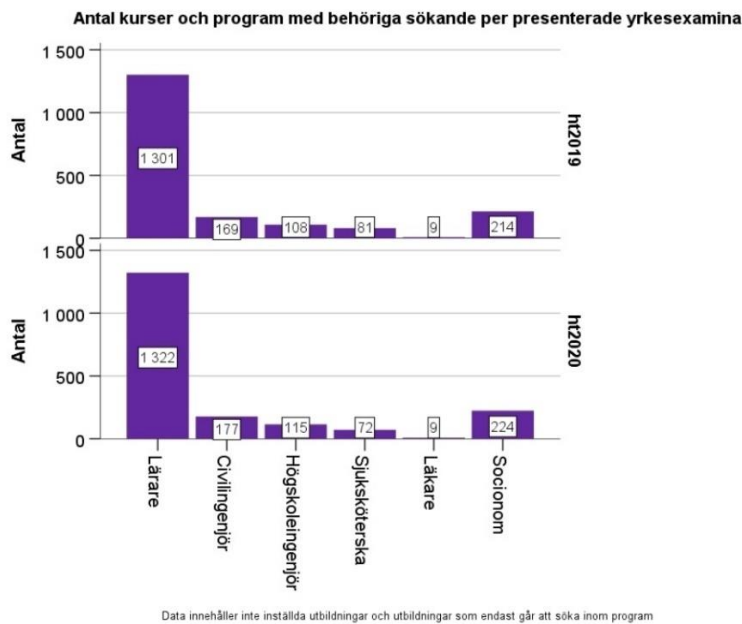
Samtliga redovisade utbildningar som leder till yrkesexamen utom till sjuksköterska är lika många eller har ökat i antal ht 2020 jämfört med ht 2019. Störst procentuell ökning hade högskoleingenjör- och civilingenjörutbildningar, 6,3 respektive 5,2 procent fler, och lärarutbildningar, 0,9 procent fler än ht 2019. I faktiska tal är ökningen störst för lärarutbildningar, som har 13 fler utbildningar att söka. Antalet utbildningar till sjuksköterska har minskat med 11 procent under perioden motsvarande 7 utbildningar (figur 62).

Figur 62.

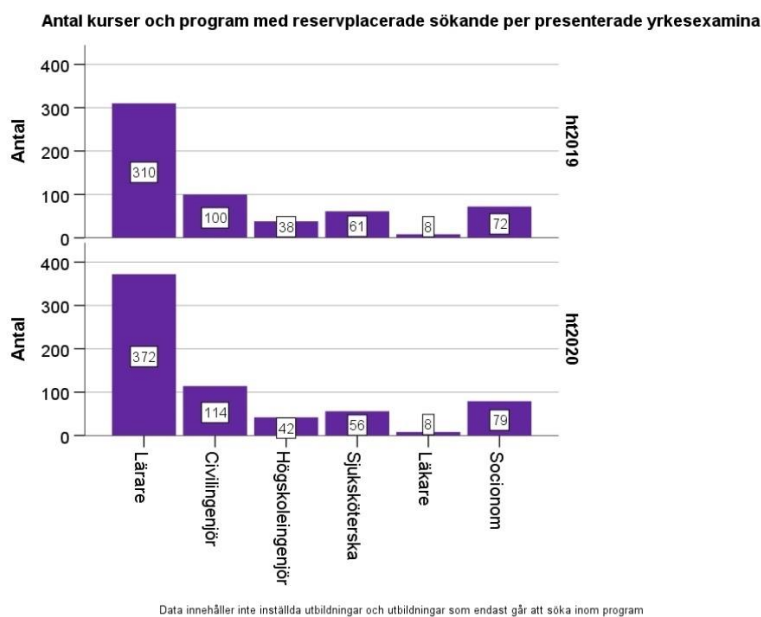
Trenden är densamma även för program och kurser med behöriga sökande vid första urval ht 2020. Relativt sett är ökningen störst för utbildningar mot civilingenjörs- och högskoleingenjörsexamen, plus 6,5 respektive 4,7 procent (figur 63).

Figur 63.

Det är betydligt fler program och kurser där det råder konkurrens vid första urval ht 2020 än ht 2019, förutom till sjuksköterskeutbildningar som är 8 procent färre. Det är bland annat 20 procent fler lärarutbildningar med konkurrens ht 2020 än ht 2019 (figur 64).

Figur 64.

Bilaga 1: Begrepp

Här nedan definieras begrepp som är centrala för att i sin helhet förstå antagningsstatistiken som rapporten presenterar. Begreppen är listade i bokstavsordning kronologisk ordning.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagna.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till sökt utbildning benämns behöriga. Det avser både kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

Med förstahandssökande avses person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval. En sökande kan antas till fler utbildningar än sitt förstahandsval. Totalt kan en sökande antas till 45 högskolepoäng. Om en sökande anmält sig till en 15-poängs-kurs som sitt förstahandsval och ett program, 30 poäng, som sitt andrahandsval är i realiteten både kursen och programmet ett förstahandsval eftersom den sökande kan antas till båda. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan antas till utbildningar om max 45 högskolepoäng per termin. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och blivit reservplacerad svara ja för att behålla sin plats. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar på sammanlagt 210 högskolepoäng. Sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng kan stå som reserv för max 165 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande, där alltså söktrycket är större än antalet tillgängliga platser. Det är högskolan som avgör i vilket läge (före urval, efter första eller andra urvalet) det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning. Antalet utbildningar med konkurrens kan därför vara högre efter andra urvalet än efter första.

Kurs

En kurs är en högskoleutbildning med avgränsad omfattning, fastställd av varje lärosäte. Universitetet eller högskolan som erbjuder kursen tilldelar studenten ett kursbevis efter avslutad kurs. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående. En kurs är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är ett program. Tidigare användes begrepp som grundkurs, fördjupningskurs, fortsättningskurs eller påbyggnadskurs för kurser inom grundläggande högskoleutbildning.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar hanteras av UHR på uppdrag av lärosätena. Begreppet omfattar antagningsomgångarna nationell hösttermin (HT), nationell vårtermin (VT), nationell sommartermin (ST), antagningsomgång för mastersutbildningar hösttermin (MASTERHT), internationella kurser hösttermin (IKHT), antagningsomgång för mastersutbildningar vårtermin (MASTERVT) samt internationella kurser vårtermin (IKVT).

I masteromgångarna ingår master- och magisterutbildningar, och i internationella kursomgångarna ingår kurser på grundläggande samt avancerad nivå. Undervisningen sker vanligen på engelska.

Program

Ett program är en kombination av kurser, fastställda av varje lärosäte. Varje program är avsett att leda till en generell examen eller yrkesexamen på grundnivå eller avancerad nivå. Många lärosäten har valt ett upplägg där antagna studenter till ett program inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra lärosäten har valt ett upplägg där antagna studenter till ett program är garanterade en plats på de kurser som ingår, men där de ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången. För övriga lärosäten ingår endast den initiala antagningen till program, därefter sköter de själva all antagning inom programmen.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningssdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Högskolorna har möjlighet att låta sökalternativ vara öppna för anmälan efter sista anmälningssdag. En sen anmälan avser den som anmält sig efter sista anmälningssdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan uppstår också när sökande kompletterar sina meriter efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehöriga i första urvalet kan

efter kompletteringar bedömas som behöriga i andra urvalet, även om deras anmälan då räknas som sen anmälan.

En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska bli antagen är att det finns lediga platser till sökalternativet kvar efter det att sökande som anmält sig i tid har erbjudits plats.

Sista anmälningdag

Den dag anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt till exempel till lärar- och förskolläraryr utbildningar, oavsett om det är deras förstahandsval eller ej, behöriga eller ej.

Urvalsgrupp

När det är fler behöriga sökande än det finns platser till en utbildning, fördelas platserna genom urval. Vilken studiebakgrund den sökande har och om den sökande gjort högskoleprovet avgör i vilken urvalsgrupp hon/han konkurrerar. En sökande kan delta i mer än en urvalsgrupp. I rapporten redovisas två betygsurvalsgrupper – BI som baseras på gymnasiebetyg och BII som baseras på gymnasiebetyg med kompletteringar. Därutöver redovisas den urvalsgrupp som baseras på resultat på högskoleprovet, HP.

Bilaga 2: Beskrivning av de data som analyserats

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och därmed är även statistiken komplex. Populationerna är föränderliga, och mycket händer mellan exempelvis anmälan och terminsstart eller mellan andra urvalet och terminsstarten. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. Man kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, och inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet – det sker efteranmälningar och reservantagning till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en förenklad bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas de statistiska uppgifterna hämtas.

Det som presenteras i denna rapport är baserat på data som finns i en statistikdatabas. Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras via Universitets- och högskolerådet. Databasen laddas regelbundet vid speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningsdag, första urvalet och andra urvalet. Detta sker för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.